

От 11-06-2018

ПРЕДЛОЖЕНИЯ ЗА ПРОМЕНИ В ЗУТ

ПАКЕТ 1 /ЕХТ/

Предложение с Вносител: доц.инж. Йонко Пенев

Подготвителен файл съставен от:

Екип на КИИП РК София-град

/инж. Г. Кордов/ /п/

Председател на РК София-град

ПРОМЕНИ
ЗУТ

НАСТОЯЩИ ТЕКСТОВЕ	ПРЕДЛОЖЕНИЯ	КРАЕН НОВ ТЕКСТ
I. ОБЩИ ПОЛОЖЕНИЯ		
Глава осма. ИНВЕСТИЦИОННО ПРОЕКТИРАНЕ И РАЗРЕШАВАНЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО	<u>§ 57. В чл. 137 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1.Вал. 1: а) в т. 1:	Чл. 137. (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2002 г., бр. 65 от 2003 г.) (1) В зависимост от характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатация строежите се категоризират, както следва:

Раздел I. Инвестиционно проучване и проектиране Чл. 137. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) В зависимост от характеристиките, значимостта, сложността и рисковете при експлоатацията строежите се категоризират, както следва: 1. първа категория: а) (доп. - ДВ, бр. 47 от 2012 г.) автомагистрала, скоростни пътища и пътища I и II клас от републиканската пътна мрежа, железопътни линии, пристанища и летища за обществено ползване, метрополитени и съоръженията към тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) преносни проводи (мрежи) на техническата инфраструктура и съоръженията към тях в областта на водоснабдяването, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването и други дейности; в) строежи, необходими за предпазване и защита на населението и възстановяване на районите от бедствия и аварии; г) строежи, криещи опасност от взрив, от значително вредно въздействие върху	аа) в буква „д" думите „с обем над 50 млн.куб.м или с височина на язовирната стена над 80м" се заменят с думите „и прилежащите им съоръжения и временно строителство"; бб) буква „к" се изменя така: „к) производствени предприятия на металургичната и химическата промишленост; вв) буква „н" се изменя така: н) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази <u>първа и втора</u> категория." <u>п) (нова)сгради и съоръжения с височина на застрояване над 80м.</u> б) в т. 2: аа) буква „в" се отменя <u>променя така:</u> в) сгради <u>и съоръжения</u> е внежко застрояване над 30 м <u>с височина на засрояване до 80м;</u> бб) в буква „е" след думата „сгради" се поставя запетая и се добавя „инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др.”; вв) буква „з" се отменя; гг) буква „и" с е изменя така: „и) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази <u>трета</u> категория	1. първа категория: а) автомагистрала и пътища I и II клас от републиканската пътна мрежа, железопътни линии, пристанища и летища за обществено ползване, метрополитени и съоръженията към тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) преносни проводи (мрежи) на техническата инфраструктура и съоръженията към тях в областта на водоснабдяването, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването и други дейности; в) строежи, необходими за предпазване и защита на населението и възстановяване на районите от бедствия и аварии; г) строежи, криещи опасност от взрив, от значително вредно въздействие върху околната среда или от разпространение на отровни или вредни вещества; д) хидротехнически съоръжения, криещи опасност от наводнения, в т.ч. язовири с обем над 50 млн. куб. м или с височина на язовирната стена над 80 м <u>и прилежащите им съоръжения и временно строителство;</u> е) строежи, при които не се допуска прекъсване на технологичния процес; ж) съоръжения за геозащита и брегоукрепване по реките и морския бряг; з) електрически централи и топлоцентрали с мощност над 100 мегавата;
---	--	--

околната среда или от разпространение на отровни или вредни вещества; д) (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) хидротехнически съоръжения, криещи опасност от наводнения, в т.ч. язовири и прилежащите им съоръжения и временно строителство; е) строежи, при които не се допуска прекъсване на технологичния процес; ж) съоръжения за геозащита и брегоукрепване по реките и морския бряг; з) електрически централи и топлоцентрали с мощност над 100 мегавата; и) производствени предприятия с капацитет над 500 работни места и съоръжения към тях; к) (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и други на металургичната и химическата промишленост; л) други строежи с национално значение, определени с акт на Министерския съвет; м) (нова - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., доп. -	дд) създава се нова буква „к" със следния текст: „к) сгради и съоръжения на мини, рудници и кариери, в т.ч. за ликвидацията им, както и строежи, свързани с отстраняване на екологични щети в района на въздействието им." в) в т. 3: <u>аа) буква „в" се изменя така:</u> <u>„в) жилищни и смесени сгради - е</u> <u>внежо - застрояване; сгради с</u> <u>височина на застрояване до 30м,</u> <u>сгради и съоръжения за обществено</u> <u>обслужване с разгъната застроена площ</u> <u>над 5000 кв. м или с капацитет от 200 до</u> <u>1000 места за посетители; с подземни</u> <u>етажи и сложно фундиране тип</u> <u>"пилотно" или „шлицови стени",</u> <u>смесено поемане на земетръс</u> <u>със стоманобетонни стени и</u> <u>рамкови конструкции."</u> бб) в буква „г" след думата „сгради" се поставя запетая и се добавя „инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др."; вв) буква „ж" се изменя така: „ж) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази четвърта категория;"	и) производствени предприятия с капацитет над 500 работни места и съоръжения към тях; к) металургични и химически предприятия, мини, рудници, кариери, в т.ч. и ликвидацията им, както и строежи, свързани с отстраняване на екологични щети в района на въздействието им; к) производствени предприятия на металургичната и химическата промишленост; л) други строежи с национално значение, определени с акт на Министерския съвет; м) (нова - ДВ, бр. 65 от 2004 г., доп., бр. 54 от 2011 г.) недвижими културни ценности с категория "световно значение" и "национално значение", както и сгради в границите и охранителните зони на археологическите резервати извън урбанизирани територии; н) (предишна б. "м" - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна предназначението на строежите от тази категория; н) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази първа и втора категория." <u>п) (нова) сгради и съоръжения с</u> <u>височина на застрояване над 80м.</u> 2. втора категория: а) пътища III клас от републиканската пътна мрежа, първостепенна улична мрежа I и II клас и съоръженията към
--	---	---

ДВ, бр. 54 от 2011 г.) недвижими културни ценности с категория "световно значение" и "национално значение", както и сгради в границите и охранителните зони на археологическите резервати извън урбанизирани територии; н) (предишна б. "м" - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази категория; 2. втора категория: а) пътища III клас от републиканската пътна мрежа, първостепенна улична мрежа I и II клас и съоръженията към тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) разпределителни проводни, съоръжения и устройства към тях в областта на водоснабдяването, канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването и други дейности; в) (отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) г) (доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци и закриване на депа за отпадъци чрез	гг) в буква „з“ след думите „национално ниво“ се поставя запетая и се добавя „включително съобщителни и базови станции.“; г)вт. 4: <u>аа) буква „б“ се изменя така:</u> <u>„б) жилищни и смесени сгради със средно и високо до 30 м застрояване с височина на застрояване до 30м; сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ от 1000 до 5000 кв. м или с капацитет от 100 до 200 места за посетители, с един подземен етаж, без сложно фундиране тип "пилотно" или „шлицови стени“, поемане на земетръс само със стоманобетонни стени.“</u> бб) в буква „в“ след думата „сгради“ се поставя запетая и се добавя „инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др.“; вв) букви „д“ и „е“ се изменят така: „д) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази пета категория и вътрешни преустройства на сградите от първа до четвърта категория, с които не се засяга конструкцията	тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) разпределителни проводни, съоръжения и устройства към тях в областта на водоснабдяването, канализацията, електроснабдяването, топлоснабдяването, газоснабдяването и други дейности; в) хидротехнически съоръжения, в т.ч. язовири с обем от 30 до 50 млн. куб. м или с височина на язовирната стена от 50 до 80 м; в) сгради <u>и съоръжения</u> с височина на застрояване над 30 м <u>с височина на застрояване до 80м;</u> г) (доп. - ДВ, бр. 41 от 2010 г.) съоръжения и инсталации за третиране на отпадъци и закриване на депа за отпадъци чрез повърхностно запечатване с горен изолиращ екран; д) сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители; е) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др. с капацитет от 200 до 500 работни места и съоръженията към тях; ж) електрически централи и топлоцентрали с мощност от 25 до 100 мегавата; з) (нова ДВ, бр. 65 от 2004 г.) недвижими културни ценности с категория "местно значение"; и) (предишна б. "з" ДВ, бр. 65 от 2004 г.) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна
--	--	---

повърхностно запечатване с горен изолиращ екран; д) сгради и съоръжения за обществено обслужване с капацитет над 1000 места за посетители; е) (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и други с капацитет от 200 до 500 работни места и съоръженията към тях; ж) електрически централи и топлоцентрали с мощност от 25 до 100 мегавата; з) (нова - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) и) (предишна б. "з" - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази категория; к) (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) сгради и съоръжения на мини, рудници и кариери, в т.ч. за ликвидацията им, както и строежи, свързани с отстраняване на екологични щети в района на въздействието им;	им <u>и не се увеличава и/или размества натоварването;</u> е) недвижими културни ценности с категория „местно значение“; д) в т.5: <u>аа) буква „а“ се изменя така:</u> <u>„а) жилищни — жилищни сгради, и смесени сгради с ниско застрояване, вилни сгради вилни сгради, сгради с ниско застрояване и и сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ до 1000 кв. м или с капацитет до 100 места за посетители, с височина до 12м, без сложно фундиране тип "пилотно" или „шлицови стени“, с конзолни плочи с дължина до 1,5м, без еркерни излизания, с дължина на плочи и греди до 6м и противоземетръсно осигуряване чрез тухлени стени на вароциментов разтвор или стоманобетонни шайби. При неспазване на едно от горните конструктивни изисквания строежът преминава в четвърта категория;</u>	предназначението на строежите от тази категория; и) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази <u>трета</u> категория й) сгради и съоръжения на мини, рудници и кариери, в т.ч. за ликвидацията им, както и строежи, свързани с отстраняване на екологични щети в района на въздействието им. 3. трета категория: а) общински пътища, улици от първостепенната улична мрежа III и IV клас и съоръженията към тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) елементи на техническата инфраструктура, хидротехнически, хидромелиоративни и други мрежи, съоръжения и инсталации, непопадащи в горните категории; в) жилищни и смесени сгради с ниско застрояване; <u>сгради с височина на застрояване до 30м,</u> сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ над 5000 кв. м или с капацитет от 200 до 1000 места за посетители; <u>с подземни етажи и сложно фундиране тип "пилотно" или „шлицови стени“, смесено поемане на земетръс със стоманобетонни стени и рамкови конструкции.</u> г) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др с капацитет от 100 до 200 работни места и съоръженията към тях; д) електрически централи и топлоцентрали с мощност
---	--	---

3. трета категория: а) общински пътища, улици от първостепенната улична мрежа III и IV клас и съоръженията към тях; б) (изм. - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) елементи на техническата инфраструктура, хидротехнически, хидромелиоративни и други мрежи, съоръжения и инсталации, попадащи в горните категории; в) жилищни и смесени сгради с високо застрояване; сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ над 5000 кв.м или с капацитет от 200 до 1000 места за посетители; г) (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и други с капацитет от 100 до 200 работни места и съоръженията към тях; д) (доп. - ДВ, бр. 29 от 2012 г., в сила от 10.04.2012 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) електрически централи и топлоцентрали с мощност до 25 мегавата с изключение на обекти за	бб) в буква „б“ след думата „сгради“ се поставя запетая и се добавя „инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др.“; вв) създава се буква „е“: „е) недвижими културни ценности с категория „ансамблово значение“ и „за сведение“. <u>е) създава се точка „7“:</u> <u>„7. Значенията на „реконструкция“, „основно обновяване“ и „основен ремонт“ са дефинирани в §5 от Допълнителни разпоредби, точки 44, 66 и 42.“</u> 2. Ал. 4 се изменя така: „(4) Строеж, който по един критерии по ал. 1 попада в една категория, а по друг - в по-висока, се категоризира в по-високата категория.“.	до 25 мегавата; е) паркове и градини с площ над 1 хектар; ж) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна на предназначението на строежите от тази категория; ж) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази четвърта категория; з) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изградени от магистрален тип на национално ниво, включително съобщителни и базови станции; 4. четвърта категория: а) частни пътища, улици от второстепенната улична мрежа V и VI клас и съоръженията към тях; б) жилищни и смесени сгради със средно и високо до 30-м застрояване <u>с височина на застрояване до 30м</u>; сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ от 1000 до 5000 кв. м или с капацитет от 100 до 200 места за посетители <u>, с един подземен етаж, без сложно фундиране тип „пилотно“ или „шлицови стени“, поемане на земетръс само със стоманобетонни стени.</u> в) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др. с капацитет от 50 до 100 работни места и съоръженията към тях;
---	---	--

производство на енергия по чл. 147, ал. 1, т. 14; е) паркове и градини с площ над 1 хектар; ж) (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази категория; з) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г., доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изграждани от магистрален тип на национално ниво, включително съобщителни и базови станции; 4. четвърта категория: а) частни пътища, улици от второстепенната улична мрежа V и VI клас и съоръженията към тях; б) жилищни и смесени сгради със средно застрояване; сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ от 1000 до 5000 кв.м или с капацитет от 100 до 200 места за посетители; в) (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща		г) паркове, градини и озеленени площи до 1 хектар; д) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна предназначението на строежите от тази категория; е) вътрешни преустройства на сградите от първа до четвърта категория, с които не се засяга конструкцията им; д) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази <u>пета</u> категория и вътрешни преустройства на сградите от първа до четвърта категория, с които не се засяга конструкцията им <u>и не се увеличава и/или размества натоварването;</u> е) недвижими културни ценности с категория „местно значение“; ж) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изграждани в урбанизирани територии с високо и средно застрояване; 5. пета категория: а) жилищни <u>жилищни сгради,</u> и смесени сгради с ниско застрояване, вилни сгради <u>ВИЛНИ СГРАДИ;</u> сгради с ниско застрояване и <u>и</u> сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ до 1000 кв. м или с капацитет до 100 места за посетители, <u>с височина до 12м, без сложно фундиране тип "пилотно" или „шлицови стени“, с конзолни плочи с дължина до 1,5м, без еркерни излизания, с дължина на плочи и греди до 6м и противоземетръсно</u>
--	--	---

инфраструктура и други с капацитет от 50 до 100 работни места и съоръженията към тях; г) паркове, градини и озеленени площи до 1 хектар; д) (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) реконструкция и основен ремонт на строежите от тази категория и вътрешни преустройства на сградите от първа до четвърта категория, с които не се засяга конструкцията им; е) (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) недвижими културни ценности с категория "местно значение"; ж) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изграждани в урбанизирани територии с високо и средно застрояване; 5. пета категория: а) жилищни и смесени сгради с ниско застрояване, вилни сгради, сгради и съоръжения за обществено обслужване с разгъната застроена площ до 1000 кв.м или с капацитет до 100 места за посетители; б) (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) производствени сгради, инсталации, съоръжения, прилежаща		<u>осигуряване чрез тухлени стени на вароциментов разтвор или стоманобетонни шайби. При неспазване на едно от горните конструктивни изисквания строежът преминава в четвърта категория.</u> б) производствени сгради инсталации, съоръжения, прилежаща инфраструктура и др. с капацитет до 50 работни места и съоръженията към тях; в) строежи от допълващото застрояване, извън тези по шеста категория; г) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна предназначението на строежите от тази категория; д) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изграждани в урбанизирани територии с ниско застрояване; е) недвижими културни ценности с категория „ансамблово значение“ и „за сведение“. 6. шеста категория - строежите по чл. 54, ал. 1 и 4 и чл. 147. <u>7. Значенията на „реконструкция“, „основно обновяване“ и „основен ремонт“ са дефинирани в §5 от Допълнителни разпоредби, точки 44, 66 и 42.</u> (2) Номенклатурата на видовете строежи по отделните
--	--	--

инфраструктура и други с капацитет до 50 работни места и съоръженията към тях; в) строежи от допълващото застрояване, извън тези по шеста категория; г) реконструкции, преустройства, основни ремонти и смяна предназначението на строежите от тази категория; д) (нова - ДВ, бр. 41 от 2007 г.) електронни съобщителни мрежи и съоръжения, изградени в урбанизирани територии с ниско застрояване; е) (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) недвижими културни ценности с категория "ансамблово значение" и "за сведение"; ж) (нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) рекултивация на стари, нерегламентирани общински депа за твърди битови и неопасни отпадъци с преустановена експлоатация и с доказано неналичие на сметищен газ и инфилтрат; 6. шеста категория - строежите по чл. 54, ал. 1 и 4 и чл. 147. (2) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Номенклатурата на видовете строежи по отделните категории		категории се определя с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (3) Строежите се изпълняват в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план и съгласувани и одобрени инвестиционни проекти при условията и по реда на този закон. (4) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г.) Изработването на инвестиционни проекти се възлага по реда на Закона за обществените поръчки. (4) Строеж, който по един критерии по ал. 1 попада в една категория, а по друг - в по-висока, се категоризира в по-високата категория. (5) (Отм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г.).
---	--	--

се определя с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (3) Строежите се изпълняват в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план и съгласувани и одобрени инвестиционни проекти при условията и по реда на този закон. (4) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Строеж, който по един критерий по ал. 1 попада в една категория, а по друг - в по-висока, се категоризира в по-високата категория. (5) (Отм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г.)		
Чл. 139. (1) Инвестиционните проекти могат да се изработват в следните фази: 1. идеен проект; 2. технически проект; 3. работен проект (работни чертежи и детайли). (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Възложителят в зависимост от спецификата на обекта	<u>§ 58. В чл. 139, ал. 2 и ал. 3 и ал. (4) (се изменят така):</u> „(2) Възложителят, в зависимост от спецификата на обекта, задължително възлага за изработване тези части на инвестиционния проект, въз основа на които може да се направи оценка за съответствие с изискванията по чл. 169, ал. 1, 2 и 3 и да се изпълни строежът. (3) Всички документи (графични и текстови) по всички части на инвестиционния	Чл. 139. (1) Инвестиционните проекти могат да се изработват в следните фази: 1. идеен проект; 2. технически проект; 3. работен проект (работни чертежи и детайли). (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Възложителят преценява кои фази или части от инвестиционни проекти да договори в съответствие със спецификата на обекта за

задължително възлага за изработване тези части на инвестиционния проект, въз основа на които може да се направи оценка за съответствие с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3 и да се изпълни строежът. (3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Всички документи - графични и текстови, по всички части на инвестиционния проект се подписват и подпечатват от проектанта на съответната част и се съгласуват с подпис от проектантите на останалите части и от възложителя. Не се съгласуват с подпис изчисленията, извършени от проектанта по съответната част. (4) (Доп. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (5) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството издава наредба за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти.	проект се подписват и подпечатват от проектанта на съответната част и се съгласуват с подпис от проектантите на останалите части и от възложителя. <u>След това се проверяват от техническите контроли по чл.142, ал.10 и 12 по всички части за допуснати грешки, пропуски и непълноти от всякакъв характер и за спазване на изискванията на чл.169, ал.1, ал.2 и ал.3. След спазване на изискванията на техническите контроли, те подписват проектите и проектите се подпечатват последователно от проектанта и от тях. След това се предават на възложителя за подпис и печат.</u> <u>(нова)(4)</u>(Доп. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) <u>Техническите контроли носят солидарна отговорност с проектантите за сигурността и експлоатационната годност на строежите. За комплексния доклад за съответствие по чл.142, ал.4 и ал.5, извършената от тях проверка на проектите се документира с протоколи за съответствие на проектите с чл.169, ал.1, ал.2 и</u>	успешно изпълнение на инвестиционното намерение. (3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Всички части (графични и текстови) на инвестиционните проекти се подписват от проектанта, от лицето, извършило оценката за съответствие, от възложителя и от инженер-конструктор с пълна проектантска правоспособност за част "Конструктивна", когато оценката за съответствие не е извършена от консултант. (2) Възложителят, в зависимост от спецификата на обекта, задължително възлага за изработване тези части на инвестиционния проект, въз основа на които може да се направи оценка за съответствие с изискванията по чл. 169, ал. 1, 2 и 3 и да се изпълни строежът. (3) Всички документи (графични и текстови) по всички части на инвестиционния проект се подписват и подпечатват от проектанта на съответната част и се съгласуват с подпис от проектантите на останалите части и от възложителя. <u>След това се проверяват от техническите контроли по чл.142, ал.10 и 12 по всички части за допуснати грешки, пропуски и непълноти от всякакъв характер и за спазване на изискванията на чл.169, ал.1, ал.2 и ал.3. След спазване на изискванията на техническите контроли, те подписват проектите и проектите се подпечатват последователно от проектанта и от тях. След това се предават на възложителя за подпис и печат.</u>
---	--	---

	<u>ал.3 по всички части, подписани и подпечатани от тях.</u>	<u>(нова)(4)</u>(Доп. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) <u>Техническите контроли носят солидарна отговорност с проектантите за сигурността и експлоатационната годност на строежите. За комплексния доклад за съответствие по чл.142, ал.4 и ал.5, извършената от тях проверка на проектите се документира с протоколи за съответствие на проектите с чл.169, ал.1, ал.2 и ал.3 по всички части, подписани и подпечатани от тях.</u> (5) Министърът на регионалното развитие и благоустройството издава наредба за обхвата и съдържанието на инвестиционните проекти.
Чл. 142. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти подлежат на съгласуване и одобряване и са основание за издаване на разрешение за строеж. (2) (Доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Идейният инвестиционен проект може да бъде основание за издаване на разрешение за строеж, ако за него е извършена предварителна оценка за съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, с правилата и нормативите по устройство на територията, с изискванията към строежите съгласно нормативните актове за функционалност,	<u>§ 61. В чл. 142 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1. В в края на ал.2 след думите „изискванията на ал.5“ се добавя „към комплексен доклад за съответствие и съгласно изискванията на ал.6“</u> <u>2. Ал.4 се изменя така:</u> (4) Всички части на инвестиционните проекти <u>във всички фази</u>, които са основание за издаване на разрешение за строеж, се оценяват за съответствието им със съществените изисквания към строежите <u>по</u>	Чл. 142. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти подлежат на съгласуване и одобряване и са основание за издаване на разрешение за строеж. (2) Идейният инвестиционен проект може да бъде основание за издаване на разрешение за строеж, ако за него е извършена предварителна оценка за съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, с правилата и нормативите по устройство на територията, с изискванията към строежите съгласно нормативните актове за функционалност, транспортна достъпност, опазване на околната среда и здравната защита, както и за взаимната съгласуваност между отделните части на проекта, и е

транспортна достъпност, опазване на околната среда и здравната защита, както и за взаимната съгласуваност между отделните части на проекта, и е одобрен от органа по чл. 145. В тези случаи одобреният идеен проект служи и за възлагане на строеж по Закона за обществените поръчки. Следващите фази на проектиране се одобряват в хода на строителството преди извършване на съответните строително-монтажни работи и подлежат на оценка съгласно изискванията на ал. 5. Върху всяка част от инвестиционните проекти се вписва номерът на разрешението за строеж, към което се одобряват. (3) За елементите на транспортната техническа инфраструктура се допуска техническият или работният инвестиционен проект да се разгледа от експертния съвет едновременно с приемането на парцеларния план, като разрешение за строеж се издава след влизане в сила на плана. (4) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Всички части на инвестиционните проекти, които са основание за издаване на разрешение за строеж, се оценяват за съответствието им с основните изисквания към строежите.	<u>чл. 169, ал.1,2 и 3, в съответствие с чл. 139, ал.3и4, а консултантът изготвя комплексен доклад за съответствие, съгласно чл.142, ал.5.</u> 3.В ал. 5: <u>а) в първи ред думата „Оценката“ се замества с „Комплексният доклад за съответствие“;</u> <u>б) т.3 се изменя така:</u> <u>„3.изискванията по чл.169, ал.1и2 1, 2 и 3 чрез представени протоколи за съответствие от техническите контроли, съгласно чл. 139, ал.3 и ал.4 и нотариално заверени документи, показващи:</u> <u>а)собствеността и заплащането на проекта;</u> <u>б)договори за технически контрол, съгласно чл.142, ал.10 и ал. 12 и неговото заплащане;”</u> <u>в) в т.5 след думите „изчисления“ се поставя запетая и се добавят думите „чрез съставените протоколи, съгласно горната т.3“;</u>	одобрен от органа по чл. 145. В тези случаи одобреният идеен проект служи и за възлагане на строеж по Закона за обществените поръчки. Следващите фази на проектиране се одобряват в хода на строителството преди извършване на съответните строително-монтажни работи и подлежат на оценка съгласно изискванията на ал. 5 <u>към комплексен доклад за съответствие и съгласно изискванията на ал.6.</u> (3) За елементите на транспортната техническа инфраструктура се допуска техническият или работният инвестиционен проект да се разгледа от експертния съвет едновременно с приемането на парцеларния план, като разрешение за строеж се издава след влизане в сила на плана. (4) Всички части на инвестиционните проекти <u>във всички фази</u>, които са основание за издаване на разрешение за строеж, се оценяват за съответствието им със съществените изисквания към строежите <u>по чл. 169, ал.1,2 и 3, в съответствие с чл. 139, ал.3и4, а консултантът изготвя комплексен доклад за съответствие, съгласно чл.142, ал.5.</u> (5) Оценката <u>Комплексният доклад за съответствие</u> обхваща проверка за съответствие със: 1. предвижданията на подробния устройствен план; 2. правилата и нормативите за устройство на територията; 3.изискванията по чл.169, ал.1и2 <u>1, 2 и 3 чрез представени протоколи за съответствие от</u>
--	--	---

(5) Оценката обхваща проверка за съответствие със: 1. предвижданията на подробния устройствен план; 2. правилата и нормативите за устройство на територията; 3. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изискванията по чл. 169, ал. 1 и 3; 4. взаимната съгласуваност между частите на проекта; 5. пълнотата и структурното съответствие на инженерните изчисления; 6. изискванията за устройство, безопасна експлоатация и технически надзор на съоръжения с повишена опасност, ако в обекта има такива; 7. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) други специфични изисквания към определени видове строежи съгласно нормативен акт, ако за обекта има такива; 8. (нова - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г.) изискванията на влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното	г) в т. 7 думите „специфичните изисквания” се заменят с „други специфични изисквания”; д) създава се т. 8: „8. изискванията на влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство</u> или друг специален закон, както и отразяване на мерките и условията от тези актове в проекта.” 4. В ал. 6: <u>а) в първи ред след думата „съответствие” се добавя „по ал.2”</u> <u>б) в т.1 след думата „администрация” се добавя „за обекти от пета категория”;</u> <u>в) т. 2 след думите „комплексен доклад, съгласно ал.5” се добавя „за съответствие”, думата „лицензирана” се заменя с „регистрирана”, след думите „за обекти от първа” се добавя „до четвърта”.</u>	<u>техническите контроли, съгласно чл. 139, ал.3 и ал.4 и нотариално заверени документи, показващи:</u> <u>а) собствеността и заплащането на проекта;</u> <u>б) договори за технически контрол, съгласно чл.142, ал.10 и ал. 12 и неговото заплащане;</u> 4. взаимната съгласуваност между частите на проекта; 5. пълнотата и структурното съответствие на инженерните изчисления, <u>чрез съставените протоколи, съгласно горната т.3;</u> 6. изискванията за устройство, безопасна експлоатация и технически надзор на съоръжения с повишена опасност, ако в обекта има такива; 7. специфичните изисквания <u>други специфични изисквания</u> към определени видове строежи съгласно нормативен акт, ако за обекта има такива. 8. изискванията на влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство</u> или друг специален закон, както и
---	--	---

разнообразие, Закона за културното наследство или друг специален закон, както и отразяване на мерките и условията от тези актове в проекта; 9. (нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г., отм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) 10. (нова - ДВ, бр. 62 от 2015 г., в сила от 14.08.2015 г.) изискванията за предотвратяване на големи аварии с опасни вещества и ограничаване на последствията от тях за човешкото здраве и околната среда по глава седма, раздел I от Закона за опазване на околната среда. (6) Оценката за съответствие се извършва: - с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация; (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) като комплексен доклад, съставен от регистрирана фирма - консултант, несвързана с проектанта - за обекти от първа, втора и трета категория задължително, а за обекти от по-ниска категория - по желание на възложителя. (отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.)	6. Създават се нови ал. 8 и 9: „(8) За специалните обекти на Министерството на отбраната, на Министерството на вътрешните работи и на Държавна агенция „Национална сигурност“, информацията за които съставлява държавна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация, оценката за съответствие комплексния доклад за съответствие се извършва от експерти, назначени със заповед на съответния министър или на председателя на агенцията. (9) Всички копия на документи (графични и текстови) на инвестиционния проект се подписват и подпечатват от съответния квалифицирания щатен специалист по съответната част и управителя на фирмата-консултант, извършила оценката комплексния доклад за съответствие и представляват оригиналите на проекта на местостроежа и в архива. Докладът Комплексният доклад за оценка на съответствието по чл.142, ал.1,4 и 5 се подписва от управителя на фирмата-консултант и от всички квалифицирани щатни специалисти, извършили оценката по всички специалности.	отразяване на мерките и условията от тези актове в проекта. (6) Оценката за съответствие по ал.2 се извършва: - с приемане от експертен съвет на одобряващата администрация за обекти от пета категория; - като комплексен доклад за съответствие, съгласно ал.5, съставен от лицензирана регистрирана фирма - консултант, несвързана с проектанта - за обекти от първа и втора до четвърта категория задължително, а за обекти от по-ниска категория - по желание на възложителя; (отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.); (отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.). (7) Одобреният инвестиционен проект, освен за издаване на разрешение за строеж, може да служи и за възлагане на строеж по Закона за обществените поръчки. (8) За специалните обекти на Министерството на отбраната, на Министерството на вътрешните работи и на Държавна агенция „Национална сигурност“, информацията за които съставлява държавна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация, оценката за съответствие комплексния доклад за съответствие се извършва от експерти, назначени със заповед на съответния министър или на председателя на агенцията. (9) Всички копия на документи (графични и текстови) на инвестиционния проект се подписват и
---	---	---

4. (отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) (7) Одобреният инвестиционен проект, освен за издаване на разрешение за строеж, може да служи и за възлагане на строеж по Закона за обществените поръчки. (8) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) За специалните обекти на Министерството на отбраната, на Министерството на вътрешните работи и на Държавна агенция "Национална сигурност", информацията за които съставлява държавна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация, оценката за съответствие се извършва от експерти, назначени със заповед на съответния министър или на председателя на агенцията. (9) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Всички документи - графични и текстови, на инвестиционния проект се подписват и подпечатват от съответния квалифициран специалист и от управителя на фирмата консултант, извършила оценката за съответствие. Докладът за оценка на съответствието се подписва от управителя на фирмата консултант и от всички квалифицирани специалисти, извършили оценката.	7. Досегашната ал. 8 става ал. 10 и в нея думата „отделен“ се заличава и се създава изречение второ: „Лицето подписва всички документи (текстови и графични) по част „Конструктивна“ на инвестиционния проект.“ се променя така: „(8) (10) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Оценката за съответствието <u>Проверката за допуснати грешки и непълноти от всякакъв характер и спазването на изискванията на чл. 169, ал.1,2 и 3</u> на част "Конструктивна" на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект, <u>както и обследване на строежите съгласно чл.176в и изготвянето на протокол за съответствие по чл.139, ал.3 и ал.4</u> се извършва по отделен <u>отделен</u> договор с възложителя от физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", включени в списък, изготвен и ежегодно актуализиран от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, който се обнародва в "Държавен вестник", или в еквивалентен списък или регистър, поддържан от компетентен орган в държава-членка на Европейския съюз, или в друга държава-страна по Споразумението за Европейското	подпечатват от съответния квалифицирания <u>щатен</u> специалист <u>по съответната част</u> и управителя на фирмата-консултант, извършила оценката <u>комплексния доклад</u> за съответствие и представляват оригиналите на проекта на местостроежа и в архива. <u>Докладът Комплексният доклад</u> за оценка на съответствието <u>по чл.142, ал.1,4 и 5</u> се подписва от управителя на фирмата-консултант и от всички квалифицирани щатни <u>специалисти, извършили оценката по всички специалности.</u> (8) (10) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Оценката за съответствието <u>проверката за допуснати грешки и непълноти от всякакъв характер и спазването на изискванията на чл. 169, ал.1,2 и 3</u> на част "Конструктивна" на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект, <u>както и обследване на строежите съгласно чл.176в и изготвянето на протокол за съответствие по чл.139, ал.3 и ал.4</u> се извършва по отделен <u>отделен</u> договор с възложителя от физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", включени в списък, изготвен и ежегодно актуализиран от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, който се обнародва в "Държавен вестник", или в еквивалентен списък или регистър, поддържан от компетентен орган в държава-членка на Европейския съюз, или в друга държава-страна по Споразумението за Европейското
--	--	---

(10) (Доп. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г., предишна ал. 8, изм. и доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Оценката за съответствието на част "Конструктивна" на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект се извършва по договор с възложителя от физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", включени в списък, изготвен и ежегодно актуализиран от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, който се обнародва в "Държавен вестник", или в еквивалентен списък или регистър, поддържан от компетентен орган в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. Лицето, упражняващо технически контрол, подписва всички документи - графични и текстови, по част "Конструктивна" на инвестиционния проект. (11) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г., в сила от 14.11.2008 г., предишна ал. 9 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2013 г., в сила от 12.03.2013 г., изм. - ДВ, бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г., доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Оценката за съответствие по чл. 169, ал. 1, т. 6 на инвестиционните проекти във фази	икономическо пространство. <u>Според своя опит и квалификация техническите контроли са в две групи: група А - за обекти от всички категории и група Б - за обекти от трета до шеста категория. Списъкът за група А се утвърждава от министъра на Регионалното развитие и благоустройството. Физическите лица, упражняващи технически контрол не могат да бъдат взаимно свързани лица по смисъла на търговския закон с другите участници в строителството съгласно чл.160, ал.1, за което подписват съответната декларация."</u> 8. Досегашната ал. 9 става ал. 11. <u>9. Създава се нова алинея 12:</u> <u>„(12) (нова) За спазване на изискванията на чл.139, ал.3 и 4 за останалите специалности към договора за проектиране задължително като приложение 1 се прилага списък на техническите</u>	икономическо пространство. <u>Според своя опит и квалификация техническите контроли са в две групи: група А - за обекти от всички категории и група Б - за обекти от трета до шеста категория. Списъкът за група А се утвърждава от министъра на Регионалното развитие и благоустройството. Физическите лица, упражняващи технически контрол не могат да бъдат взаимно свързани лица по смисъла на търговския закон с другите участници в строителството съгласно чл.160, ал.1, за което подписват съответната декларация.</u> (9) (11) (Нова - ДВ, бр. 98 от 2008 г., в сила от 14.11.2008 г.) Оценката за съответствие по чл. 169, ал. 1, т. 6 на инвестиционните проекти във фази технически и работен проект се извършва по отделен договор с възложителя от физически и юридически лица, които отговарят на изискванията на Закона за енергийната ефективност и са вписани в публичния регистър по чл. 23, ал. 4 от същия закон. <u>(12) (нова) За спазване на изискванията на чл.139, ал.3 и 4 за останалите специалности към договора за проектиране задължително като приложение 1 се прилага списък на техническите</u>
--	---	--

технически и работен проект се извършва по отделен договор с възложителя от физически и юридически лица, които отговарят на изискванията на Закона за енергийната ефективност и са вписани в публичния регистър по чл. 44, ал. 1 от същия закон. Оценката може да се извърши и като част от комплексния доклад по чл. 142, ал. 6, т. 2, когато регистрираната фирма консултант е вписана и в регистъра по чл. 44, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност за извършване на дейностите по чл. 43, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност или в състава ѝ са включени физически лица - консултанти по енергийна ефективност, вписани в регистъра по чл. 44, ал. 1 от Закона за енергийната ефективност за извършване на дейностите по чл. 43, ал. 2 от Закона за енергийната ефективност за строежи от пета категория.	<u>контроли по всички части без част „Конструктивна“, подписан от възложителя. Те са физически лица, с пълна проектантска правоспособност по своите специалности и са включени в списъци, изготвени и ежегодно актуализирани от Камара на инженерите в инвестиционното проектиране, които се обнародват в Държавен вестник. Те подписват договор с проектанта, който се подписва задължително и от възложителя. Физическите лица, извършващи технически контрол не могат да бъдат взаимосвързани лица по смисъла на Търговския закон с другите участници в строителството съгласно чл.160 ал.1.“</u>	<u>контроли по всички части без част „Конструктивна“, подписан от възложителя. Те са физически лица, с пълна проектантска правоспособност по своите специалности и са включени в списъци, изготвени и ежегодно актуализирани от Камара на инженерите в инвестиционното проектиране, които се обнародват в Държавен вестник. Те подписват договор с проектанта, който се подписва задължително и от възложителя. Физическите лица, извършващи технически контрол не могат да бъдат взаимосвързани лица по смисъла на Търговския закон с другите участници в строителството съгласно чл.160 ал.1.</u>
Чл. 143. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти се съгласуват и одобряват въз основа на представени: 1. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) оценка на съответствието на проектната	<u>§ 62. В чл. 143, ал. 1 т. 4 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1. В ал. 1 т. 1 думите „оценка на“ се заменят с „комплексен доклад за“ и след думата</u>	Чл. 143. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти се съгласуват и одобряват въз основа на представени: 1. оценка на <u>комплексен доклад за</u> съответствието, <u>съгласно чл. 142, ал.5</u> на проектната документация със съществените изисквания

документация с основните изисквания към строежа; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 69 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2014 г.) положително становище на органите за пожарна безопасност и защита на населението за строежите от първа, втора и трета категория; 3. предварителни договори с експлоатационните дружества за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура; 4. (нова. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове; 5. (нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2009 г., в сила от 20.11.2009 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр.	<u>„Съответствието“ се поставя запетая и се добавят думите „съгласно чл. 142, ал.5“;</u> 2. ал. 1 т. 4 се изменя така: „4. влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие</u> или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове;”.	към строежа; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2006 г., бр. 69 от 2008 г.) положително становище на органите по пожарна безопасност и спасяване за строежите от първа и втора категория; 3. предварителни договори с експлоатационните дружества за присъединяване към мрежите на техническата инфраструктура; 4. (нова - ДВ, бр. 77 от 2005 г.) становище на министъра на околната среда и водите за строеж на обекти, за изграждането на които е необходимо разрешително по чл. 104, ал. 1 от Закона за опазване на околната среда; 4. влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие</u> или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове; 5. (нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) съгласуване с Министерството на културата при условията и по реда на чл. 125, ал. 5 - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони. (2) За съгласуване и одобряване на инвестиционните проекти се заплащат такси по Закона за държавните такси и по Закона за местните данъци и такси. (3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.).
--	---	--

13 от 2017 г.) съгласуване при условията и по реда на Закона за културното наследство - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони. (2) За съгласуване и одобряване на инвестиционните проекти се заплащат такси по Закона за държавните такси и по Закона за местните данъци и такси. (3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.)		
Чл. 144. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти, по които се издава разрешение за строеж, се съгласуват и одобряват след писмено заявление на възложителя и след представяне на: 1. документи за собственост, а за сгради на жилищностроителни кооперации - и влязло в сила решение на общото събрание за приемане на проекта; 2. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) виза за проектиране в случаите по чл. 140, ал. 3; 3. (изм. и доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) две копия от инвестиционния проект в обхват и съдържание,	<u>§ 63. В чл. 144 се правят следните изменения:</u> 1. В ал. 1 т. 4 се изменя така: „4. влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство</u> или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове;”. <u>2. В ал. 1, т. 5 думата „оценка“ се заменя с „комплексен доклад“;</u>	Чл. 144. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Инвестиционните проекти, по които се издава разрешение за строеж, се съгласуват и одобряват след писмено заявление на възложителя и след представяне на: 1. документи за собственост, а за сгради на жилищностроителни кооперации - и влязло в сила решение на общото събрание за приемане на проекта; 2. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) виза за проектиране в случаите по чл. 12, ал. 3, чл. 41, ал. 2, чл. 50, 51, 58, 59, чл. 133, ал. 6 и чл. 134, ал. 6; 3. три копия от инвестиционния проект в обхват и съдържание, определени с наредбата по чл. 39, ал. 5; 4. (изм. — ДВ, бр. 77 от 2005 г.) административните актове, които в зависимост от вида и големината на строежа се изискват като условие за разрешаване на строителството

определени с наредбата по чл. 139, ал. 5 на хартиен и електронен носител, като форматът на записа на цифровите копия на инвестиционните проекти и на документите и данните към тях се определят с наредбата по чл. 139, ал. 5; 4. (изм. - ДВ, бр. 77 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове; 5. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) оценка за съответствието, изготвена по реда на чл. 142, ал. 6; 6. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) разрешително за изграждане на водовземно съоръжение за подземни води и/или разрешително за водовземане, и/или разрешително за заустване на отпадъчни води,	3. В ал. 3, т. 1 думите „7-дневен” се заменят с „14-дневен” <u>и думата „оценка” се заменя с „комплексен доклад за съответствие”</u>.	по Закона за опазване на околната среда или специален закон; 4. влезли в сила административни актове, които в зависимост от вида и големината на строежа са необходимо условие за разрешаване на строителството по <u>Закона за опазване на околната среда, Закона за биологичното разнообразие, Закона за културното наследство или друг специален закон, и съответствие на инвестиционния проект с условията в тези актове;</u> 5. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) оценка <u>комплексен доклад</u> за съответствието, изготвена по реда на чл. 142, ал. 6; 6. (нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) разрешително за изграждане на водовземно съоръжение за подземни води и/или разрешително за водовземане, и/или разрешително за заустване на отпадъчни води, издадени по реда и в случаите, предвидени в Закона за водите. (2) Условията за ползване на вода за питейни, производствени и противопожарни нужди, за изпускане на отпадъчни води, за ползване на електроенергия, за съобщителни връзки, за топлинна енергия и за газоснабдяване се осигуряват от организациите, предоставящи обществени услуги, при условията и по реда на специалните закони. (3) Инвестиционните проекти се одобряват или се отказва одобряването им от органа по чл. 145: 1. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) при изготвена оценка <u>комплексен доклад за съответствие</u> по чл. 142,
---	---	---

издадени по реда и в случаите, предвидени в Закона за водите. (2) Условието за ползване на вода за питейни, производствени и противопожарни нужди, за изпускане на отпадъчни води, за ползване на електроенергия, за съобщителни връзки, за топлинна енергия и за газоснабдяване се осигуряват от организациите, предоставящи обществени услуги, при условията и по реда на специалните закони. (3) Инвестиционните проекти се одобряват или се отказва одобряването им от органа по чл. 145: 1. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) при изготвена оценка по чл. 142, ал. 6, т. 2 - в 14-дневен срок от внасянето им; 2. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) при изготвена оценка по чл. 142, ал. 6, т. 1 - в едномесечен срок от внасянето им. (4) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г., отм. - ДВ, бр. 109 от 2013 г.) (5) (Нова - ДВ, бр. 47 от 2012 г.) Съгласуването на инвестиционните проекти, които засягат републиканските		ал. 6, т. 2 - в 7-дневен 14-дневен срок от внасянето им; 2. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г.) при изготвена оценка по чл. 142, ал. 6, т. 1 - в едномесечен срок от внасянето им. (4) (Нова - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) За изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение не се представя документ за собственост, а влязъл в сила подробен устройствен план и документи, удостоверяващи, че е преведено определеното в акта за отчуждаване обезщетение.
---	--	--

пътища, се извършва от администрацията, управляваща пътя, по реда на чл. 127, ал. 2. (6) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) За изграждане на национален обект, на обект с национално значение или на общински обект от първостепенно значение не се представя документ за собственост, а документи, удостоверяващи, че са приключили отчуждителните производства по Закона за държавната собственост и по Закона за общинската собственост.		
Раздел III. Разрешаване на строителството Чл. 148. (1) Строежи могат да се извършват само ако са разрешени съгласно този закон. (2) (Изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Разрешение за строеж се издава от главния архитект на общината. (3) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Разрешение за строеж се издава от: 1. областния управител - за обекти на техническата инфраструктура с	<u>§ 65. В чл. 148 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. В ал. 3, в изречение първо думите „обхват и значение за повече от една община“ се заменят с „обхват повече от една община или за обекти с регионално значение“, а думите „обхват и значение за повече от една област и“ се заменят с „обхват повече от една област или“; 2. Създава се ал. 13: „(13) Разрешение за строеж за извършване на строителни и монтажни работи, като основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, преустройство, <u>промяна на предназначението</u>, реставрация и адаптация, при които се засяга конструкцията на строежа <u>или се променя</u>	Чл. 148. (1) Строежи могат да се извършват само ако са разрешени съгласно този закон. (2) Разрешение за строеж се издава от главния архитект на общината, а за градовете с районно деление - по решение на общинския съвет - от главния архитект на района. (3) (Доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., бр. 33 от 2008 г.) Разрешение за строеж на обекти на техническата инфраструктура с обхват и значение за повече от една община обхват повече от една община или за обекти с регионално значение се издават от областния управител, а за обекти с обхват и значение за повече от една област и обхват повече от една област или за обекти с национално значение - от министъра на регионалното развитие и благоустройството. Разрешение за строеж на специални обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, се издава от

обхват повече от една община или за обекти с регионално значение; 2. (изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) министъра на регионалното развитие и благоустройството за: а) обекти с обхват повече от една област; б) обекти с национално значение и/или национални обекти; в) републиканските пътища, железопътните магистрали и железопътните линии; 3. (отм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) 4. (изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.11.2015 г.) министъра на отбраната, съответно от министъра на вътрешните работи, от председателя на Държавна агенция "Национална сигурност" или от председателя на Държавна агенция "Разузнаване", когато се отнася за обекти на тази агенция - за специалните обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната. (4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.)	<u>натоварването, се издава по изготвен проект, съгласно категоризация на строежа, съгласно чл.137 от проектант по част конструктивна и проверен и подписан от неговия технически контрол, съгласно чл.142, ал.10 и Допълнителни разпоредби, §5, т.42, 43, 44 и 46 с приложен подписан и подпечатан от тях протокол след извършено обследване по реда на чл. 176в и съставяне на технически паспорт по реда на чл. 176а при задължително прилагане на екзекутивния проект, съгласно чл.175. "</u>	министъра на отбраната, съответно от министъра на вътрешните работи или от председателя на Държавна агенция "Национална сигурност". (4) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., доп., бр. 61 от 2007 г., изм., бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Разрешението за строеж се издава на възложителя въз основа на одобрен технически или работен инвестиционен проект, когато такъв се изисква. Допуска се разрешение за строеж да се издаде въз основа на одобрен идеен проект при условията на чл. 142, ал. 2. Разрешението за строеж се издава едновременно с одобряването на инвестиционния проект, когато това е поискано в заявлението. Разрешение за строеж на обекти в защитени територии за опазване на културното наследство се издава при спазване разпоредбите на Закона за културното наследство. Разрешението за строеж се издава в 7-дневен срок от постъпване на писменото заявление, когато има одобрен инвестиционен проект. (5) Разрешение за строеж в съсобствен имот се издава при спазване на условията и реда на чл. 183. (6) При аварийни ситуации разрешения за строеж на геозащитни обекти по изключение могат да се издават по частични работни проекти. (7) Разрешение за нов строеж в недвижим имот, в който съществува незаконен строеж, не се издава на лицето, извършило незаконния строеж, докато същият не бъде премахнат или узаконен. (8) Одобреният инвестиционен проект, когато такъв се
--	---	--

Разрешението за строеж се издава на възложителя въз основа на одобрен технически или работен инвестиционен проект, когато такъв се изисква. Допуска се разрешение за строеж да се издаде въз основа на одобрен идеен проект при условията на чл. 142, ал. 2. Разрешението за строеж се издава едновременно с одобряването на инвестиционния проект, когато това е поискано в заявлението. Разрешение за строеж на обекти в защитени територии за опазване на културното наследство се издава при спазване разпоредбите на Закона за културното наследство. Разрешението за строеж се издава в 7-дневен срок от постъпване на писменото заявление, когато има одобрен инвестиционен проект. (5) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 45 от 2012 г., в сила от 01.09.2012 г.) Когато възложител е лице, което има право да строи в чужд имот по силата на специален закон, разрешението за строеж се издава на възложителя и на собственика на имота. Разрешение за строеж в съсобствен имот се издава при спазване на условията и реда на чл. 183. (6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) При бедствени и аварийни ситуации разрешения за строеж по изключение могат да се издават по частични работни проекти. Строителните книжа могат да се		изисква, е неразделна част от разрешението за строеж. (9) В разрешението за строеж се вписват всички фактически и правни основания за издаването му, условията, свързани с изпълнението на строежа, включително оползотворяването на хумусния земен слой и премахването на сградите без режим на застрояване или запазването им за определен срок до завършването на строежа. (10) В случаите, в които се предвижда водоснабдяване на обектите от собствен водоизточник, разрешение за строеж се издава при спазване разпоредбите и на Закона за водите. (11) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г.) Разрешението за строеж се издава в съответствие със забраните по чл. 118а, ал. 1, т. 4 и чл. 125а от Закона за водите и изискванията по чл. 125 от същия закон. (12) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) Общинските органи по озеленяване изготвят констативни актове за дървесната растителност преди започване и след завършване на строителството. Разрешението за строеж се издава след издаване на разрешение за премахване на засегнатата от строителството дървесна растителност при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 62, ал. 10. (13) Разрешение за строеж за извършване на строителни и монтажни работи, като основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, преустройство, <u>промяна на предназначението</u>, реставрация и адаптация, при които се засяга конструкцията на строежа
--	--	--

комплектуют и по време на изпълнението на неотложните аварийни и възстановителни работи или след изпълнението им и се предават на органа, компетентен да издаде разрешението за строеж. (7) Разрешение за нов строеж в недвижим имот, в който съществува незаконен строеж, не се издава на лицето, извършило незаконния строеж, докато същият не бъде премахнат или узаконен. (8) (Доп. - ДВ, бр. 32 от 2012 г., в сила от 24.04.2012 г., доп. - ДВ, бр. 62 от 2015 г., в сила от 14.08.2015 г.) Одобреният инвестиционен проект, когато такъв се изисква, е неразделна част от разрешението за строеж. Влязло в сила решение по оценка на въздействието върху околната среда (ОВОС) или решение, с което е преценено да не се извършва ОВОС, както и решение за одобряване на доклад за безопасност за изграждане или реконструкция на предприятие и/или съоръжение с висок рисков потенциал или на части от него по реда на Закона за опазване на околната среда, е приложение, неразделна част от разрешението за строеж.		<u>или се променя натоварването</u>, се издава <u>по изготвен проект, съгласно категоризация на строежа, съгласно чл.137 от проектант по част конструктивна и проверен и подписан от неговия технически контрол, съгласно чл.142, ал.10 и Допълнителни разпоредби, §5, т.42, 43, 44 и 46 с приложен подписан и подпечатан от тях протокол</u> след извършено обследване по реда на чл. 176в и съставяне на технически паспорт по реда на чл. 176а <u>при задължително прилагане на екзекутивния проект, съгласно чл.175.</u>
---	--	---

(9) (Изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) В разрешението за строеж се вписват: 1. всички фактически и правни основания за издаването му; 2. условията, свързани с изпълнението на строежа, включително оползотворяването на хумусния земен слой; и 3. (отм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) 4. премахването на сградите без режим на застрояване или запазването им за определен срок до завършването на строежа. (10) В случаите, в които се предвижда водоснабдяване на обектите от собствен водоизточник, разрешение за строеж се издава при спазване разпоредбите и на Закона за водите. (11) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2006 г., в сила от 11.08.2006 г.) Разрешението за строеж се издава в съответствие със забраните по чл. 118а, ал. 1, т. 4 и чл. 125а от Закона за водите и изискванията по чл. 125 от същия закон. (12) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) Общинските органи по озеленяване изготвят констативни актове за дървесната растителност преди		
--	--	--

започване и след завършване на строителството. Разрешението за строеж се издава след издаване на разрешение за премахване на засегнатата от строителството дървесна растителност при условия и по ред, определени с наредбата по чл. 62, ал. 10. (13) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Разрешение за строеж за извършване на строителни и монтажни работи, като основен ремонт, реконструкция, основно обновяване, преустройства, реставрация и адаптация, при които се засяга конструкцията на строежа, се издава след извършено обследване по реда на чл. 176в.		
Чл. 151. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., предишен текст на чл. 151, изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Не се изисква разрешение за строеж за: 1. текущ ремонт на сгради, постройки, съоръжения и инсталации; 2. текущ ремонт и поддържане на елементите на техническата инфраструктура по чл. 64, ал. 1, с който не се променят трасето и техническите характеристики; 3. оранжерии с площ до 200 кв. м;	§ 68. В чл. 151, ал. 1, т. 7 думата „пааметници“ се заменя с „надгробни пааметници“.	Чл. 151. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., предишен текст на чл. 151, бр. 61 от 2007 г.) Не се изисква разрешение за строеж за: 1. външно и вътрешно боядисване на сгради и постройки; 2. подменяне на покривни материали; 3. вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности, като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори

4. подпорни стени с височина до 1,2 м над нивото на прилежащия в основата им терен, когато не са елемент на транспортни обекти; 5. изкопи и насипи с дълбочина или височина до 1 м и с площ до 30 кв. м; 6. остъкляване на балкони и лоджии; 7. надгробни паметници, надгробни плочи и кръстове с височина до 3 м; 8. теренна консервация на недвижими културни ценности; 9. консервация и реставрация на фасади и на художествени елементи и стенописи в интериор на архитектурно-строителни и художествени културни ценности и консервация на археологически недвижими културни ценности; 10. монтаж на сградни газови инсталации в жилищни и вилни сгради; 11. леки прозирни огради и плътни огради с височина на плътната част до 0,6 м в рамките на поземления имот; 12. градински и паркови елементи с височина до 2,5 м над прилежащия терен. (2) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 54 от		в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях; 4. текущ ремонт на сгради, постройки, съоръжения и инсталации; 5. текущ ремонт на елементите на техническата инфраструктура по чл. 64, ал. 1, с който не се променят трасето и техническите характеристики; 6. текущ ремонт на пътища, с който не се променя конструкцията на пътното платно; 7. паметници надгробни паметници, надгробни плочи и кръстове с височина до 3 м; 8. (доп. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., отм., бр. 61 от 2007 г.); 9. (нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) теренна консервация на недвижими културни ценности; 10. (нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) консервация и реставрация на фасади и на художествени елементи и стенописи в интериор на архитектурно-строителни и художествени културни ценности и консервация на археологически недвижими културни ценности. (2) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., изм., бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., бр. 54 от 2011 г.) За недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони дейностите по ал. 1 се изпълняват след съгласуване по реда на Закона за културното наследство с изключение на теренната консервация.
--	--	---

2011 г.) За недвижими културни ценности в техните граници и охранителни зони дейностите по ал. 1 се изпълняват след съгласуване по реда на Закона за културното наследство с изключение на теренната консервация.		
Чл. 154. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) При промяна на инвестиционните намерения след издаване на разрешението за строеж се допускат само несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект. (2) Съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект са отклоненията, които: 1. нарушават предвижданията на действащия подробен устройствен план; 2. нарушават изискванията за строителство в територии с особена териториалноустройствена защита или в територии с режим на превантивна устройствена защита; 3. са несъвместими с предназначението на територията; 4. нарушават строителните правила и нормативи, техническите, технологичните, санитарно-	<u>§ 70. В чл. 154 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. В ал. 2, т. 6 в края се поставя запетая и се добавя следния текст „или инвестиционното намерение се променя за етапно изграждане, при условията на чл. 152, ал. 2“; 2. В ал. 5, <u>изречение първо след думите „въз основа на“ се добавят „нов комплексен доклад за съответствие и“</u>; изречение второ, думите „забележка в“ се заменят със „заповед за допълване на“.	Чл. 154. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) При промяна на инвестиционните намерения след издаване на разрешението за строеж се допускат само несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект. (2) Съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект са отклоненията, които: 1. нарушават предвижданията на действащия подробен устройствен план; 2. нарушават изискванията за строителство в територии с особена териториалноустройствена защита или в територии с режим на превантивна устройствена защита; 3. са несъвместими с предназначението на територията; 4. нарушават строителните правила и нормативи, техническите, технологичните, санитарно-хигиенните, екологичните и противопожарните изисквания; 5. променят строителната конструкция и вида на конструктивните елементи и/или натоварванията; 6. нарушават предвижданията на проекта, като се променя предназначението на обекти, отнемат се или се

хигиенните, екологичните и противопожарните изисквания; 5. променят строителната конструкция и вида на конструктивните елементи и/или натоварванията; 6. (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) нарушават предвижданията на проекта, като се променя предназначението на обекти, отнемат се или се изменят съществено общи части на строежа или инвестиционното намерение се променя за етапно изграждане при условията на чл. 152, ал. 2; 7. променят вида и местоположението на общи инсталации и уредби в сгради и съоръжения; 8. променят вида, нивото, местоположението и трасето на преносни и довеждащи проводни и съоръжения до урбанизираните територии и на общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура в урбанизираните територии, както и на комуникационно-транспортните мрежи и съоръжения и на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци.		изменят съществено общи части на строежа, или инвестиционното намерение се променя за етапно изграждане, при условията на чл. 152, ал. 2; 7. променят вида и местоположението на общи инсталации и уредби в сгради и съоръжения; 8. променят вида, нивото, местоположението и трасето на преносни и довеждащи проводни и съоръжения до урбанизираните територии и на общи мрежи и съоръжения на техническата инфраструктура в урбанизираните територии, както и на комуникационно-транспортните мрежи и съоръжения и на съоръженията и инсталациите за третиране на отпадъци. (3) Несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект са всички отклонения извън посочените в ал. 2. (4) След издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4 са недопустими. (5) След издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 5, 6, 7 и 8 се допускат по искане на възложителя, придружено от нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл. 149, ал. 2, въз основа на <u>нов комплексен доклад за съответствие и одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. Тези изменения се отразяват със забележка в заповед за допълване на</u>
--	--	--

(3) Несъществени отклонения от одобрения инвестиционен проект са всички отклонения извън посочените в ал. 2. (4) След издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4 са недопустими. (5) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) След издаване на разрешението за строеж изменения в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 5, 6, 7 и 8 се допускат по искане на възложителя, придружено от нотариално заверено съгласие на заинтересуваните лица по чл. 149, ал. 2, въз основа на одобрен инвестиционен проект към издаденото разрешение за строеж. Тези изменения се отразяват със заповед за допълване на издаденото разрешение за строеж и се допускат преди реализирането им. (6) (Нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Измененията в одобрения инвестиционен проект в обхвата на съществените отклонения по ал. 2, т. 5 - 8 се одобряват при условията и по реда на чл. 145 в сроковете по чл. 144, ал. 3. Заповедта за допълване на разрешението за строеж по ал. 5 се издава едновременно		издаденото разрешение за строеж и се допускат преди реализирането им.
---	--	--

с одобряване на измененията в инвестиционния проект.		
Чл. 156. (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Издадените разрешения за строеж и заповедите за допълването им по чл. 154, ал. 5 заедно с одобрените инвестиционни проекти, както и разрешенията за строеж в случаите по чл. 147, ал. 1 могат да се отменят само по законосъобразност при подадена жалба от заинтересуваното лице в срока по чл. 149, ал. 3 или при служебна проверка от органите на Дирекцията за национален строителен контрол в 14-дневен срок от уведомяването им по реда на чл. 149, ал. 5. (2) Органите на Дирекцията за национален строителен контрол проверяват служебно съответствието на издадените разрешения за строеж и одобрените инвестиционни проекти, когато такива се изискват, с предвижданията на действащия подробен устройствен план. (3) При констатиране на нарушения по ал. 2, както и на други нарушения, водещи до незаконосъобразност на издадените строителни книжа, началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него	<u>§ 71. Чл. 156 се изменя така и в ал. 3 думата „оценка“ се заменя с „комплексен доклад“:</u> Чл. 156. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Издадените разрешения за строеж заедно с одобрените инвестиционни проекти, както и разрешенията за строеж в случаите, в които не се изисква одобряване на инвестиционни проекти, могат да се отменят само по законосъобразност при подадена жалба от заинтересуваното лице в срока по чл. 149, ал. 3 или при служебна проверка от органите на Дирекцията за национален строителен контрол в 7-дневен срок от уведомяването им по реда на чл. 149, ал. 5. Влезлите в сила разрешения за строеж не подлежат на отмяна. (2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.). (3) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.).	„Чл. 156. (1) Издадените разрешения за строеж заедно с одобрените инвестиционни проекти, както и разрешенията за строеж в случаите по чл. 147, ал. 1 могат да се отменят само по законосъобразност при подадена жалба от заинтересуваното лице в срока по чл. 149, ал. 3 или при служебна проверка от органите на Дирекцията за национален строителен контрол в 14-дневен срок от уведомяването им по реда на чл. 149, ал. 5. (2) Органите на Дирекцията за национален строителен контрол проверяват служебно съответствието на издадените разрешения за строеж и одобрените инвестиционни проекти, когато такива се изискват, с предвижданията на действащия подробен устройствен план. (3) При констатиране на нарушения по ал. 2 началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице отменя с мотивирана заповед разрешението за строеж и одобрените инвестиционни проекти и образува административнонаказателно производство срещу проектанта, лицето, извършило оценка комплексен доклад за съответствието, и/или органа, издал разрешението за строеж.

длъжностно лице отменя с мотивирана заповед разрешението за строеж и одобрените инвестиционни проекти. (4) Заповедите на началника на Дирекцията за национален строителен контрол по ал. 3 могат да се обжалват по реда на чл. 215. (5) Влезлите в сила разрешения за строеж не подлежат на отмяна. Чл. 156а. (Нов - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) След допускане/възлагане изработването на подробен устройствен план за изграждане на национален обект или на общински обект от първостепенно значение всички органи и лица извършват административно обслужване или съгласуване по този закон в срокове, с една втора по-кратки от предвидените.		(4) Заповедите на началника на Дирекцията за национален строителен контрол по ал. 3 могат да се обжалват по реда на чл. 215. (5) Влезлите в сила разрешения за строеж не подлежат на отмяна."
Раздел II. Участници в строителството и взаимоотношенията между тях Чл. 160. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Участници в процеса на строителството са възложителят, строителят, проектантът,	<u>§ 72.а. Чл. 160 ал.1 и 2 се изменят така:</u> „Чл. 160. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Участници в процеса на строителството са възложителят, строителят, проектантът, консултантът,	Чл. 160. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Участници в процеса на строителството са възложителят, строителят, проектантът, консултантът, физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", техническият ръководител и доставчикът на машини, съоръжения и технологично оборудване.

консултантът, физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", техническият ръководител и доставчикът на машини, съоръжения и технологично оборудване. (2) Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договори. (3) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) За осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждане в експлоатация (ползване) с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството се определят минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти. (4) Гаранционните срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти се определят с договора между възложителя и изпълнителя за съответния строителен обект. Те не могат да бъдат по-малки от минималните срокове, определени с наредбата по ал. 3.	физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", техническият ръководител и доставчикът на машини, съоръжения и технологично оборудване. <u>Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договори.</u> (2) <u>Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договори. Всички физически лица изготвили/ извършили групово или самостоятелно писмени експертизи, оценки и технически становища по инвестиционни проекти ; инженерно-технически проучвания, обследване и заснемане на съществуващи, включително с некачествено изпълнение и/или с отклонения от проектите, както и аварирали сгради, съоръжения и инфраструктури; технически паспорти и др. носят солидарна отговорност с участниците в строителството по ал.1 за сигурността и експлоатационната годност на строежите."</u>	<u>Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договори.</u> (2) <u>Взаимоотношенията между участниците в строителството се уреждат с писмени договори. Всички физически лица изготвили/ извършили групово или самостоятелно писмени експертизи, оценки и технически становища по инвестиционни проекти ; инженерно-технически проучвания, обследване и заснемане на съществуващи, включително с некачествено изпълнение и/или с отклонения от проектите, както и аварирали сгради, съоръжения и инфраструктури; технически паспорти и др. носят солидарна отговорност с участниците в строителството по ал.1 за сигурността и експлоатационната годност на строежите.</u> (3) За осигуряване нормалното функциониране и ползване на завършените строителни обекти и отстраняване на скритите дефекти след приемането им и въвеждане в експлоатация (ползване) с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството се определят минимални гаранционни срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти.
---	--	---

(5) Гаранционните срокове текат от деня на въвеждане на строителния обект в експлоатация.		(4) Гаранционните срокове за изпълнени строителни и монтажни работи, съоръжения и строителни обекти се определят с договора между възложителя и изпълнителя за съответния строителен обект. Те не могат да бъдат по-малки от минималните срокове, определени с наредбата по ал. 3. (5) Гаранционните срокове текат от деня на въвеждане на строителния обект в експлоатация.
Чл. 161. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 87 от 2010 г.) Възложител е собственикът на имота, лицето, на което е учредено право на строеж в чужд имот, и лицето, което има право да строи в чужд имот по силата на закон. Възложителят или упълномощено от него лице осигурява всичко необходимо за започване на строителството. (2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (3) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., отм. - ДВ, бр. 96 от 2017 г., в сила от 02.01.2018 г.) (4) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Възложителят носи отговорност за: осигуряване на необходимите документи по чл. 142, ал. 5, т. 7 и 8 и предоставянето им на проектанта и	§ 73. В чл. 161 се създава ал. 3: „(3) Възложителят носи отговорност за: - осигуряване на необходимите документи по чл. 142, ал. 5, т. 7 и 8 и предоставянето им на проектанта проектантите и на лицето лицата, съгласно чл.142, ал.10 и 12, извършващо извършващи оценка за съответствие на инвестиционния проект за отразяване в комплексния доклад за оценка на съответствието, с изключение на случаите, в които с договор тези задължения са възложени на консултанта; - започване на строеж със сключен договор за строителен надзор, когато такъв се изисква; - започване на строеж със сключен договор за строителство, когато такъв се изисква;	Чл. 161. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., бр. 87 от 2010 г.) Възложител е собственикът на имота, лицето, на което е учредено право на строеж в чужд имот, и лицето, което има право да строи в чужд имот по силата на закон. Възложителят или упълномощено от него лице осигурява всичко необходимо за започване на строителството. (2) (Отм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (3) Възложителят носи отговорност за: - осигуряване на необходимите документи по чл. 142, ал. 5, т. 7 и 8 и предоставянето им на проектанта проектантите и на лицето лицата, съгласно чл.142, ал.10 и 12, извършващо извършващи оценка за съответствие на инвестиционния проект за отразяване в комплексния доклад за оценка на съответствието, с изключение на случаите, в които с договор тези задължения са възложени на консултанта; - започване на строеж със сключен договор за строителен надзор, когато такъв се изисква;

на лицето, извършващо оценка за съответствие на инвестиционния проект, за отразяване в комплексния доклад за оценка на съответствието, с изключение на случаите, в които с договор тези задължения са възложени на консултанта; 2. започване на строеж със сключен договор за строителен надзор, когато такъв се изисква; 3. започване на строеж със сключен договор за строителство, когато такъв се изисква; 4. започване на строеж с договор за строителство със строител, който е регистриран по чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите за съответната група и категория строеж, в случаите, когато регистрацията е задължителна; 5. (нова - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) започване на строеж със сключен договор за авторски надзор на обекта.	4. започване на строеж с договор за строителство със строител, който е регистриран по чл. 3, ал. 2 от Закона за камарата на строителите за съответната група и категория строеж, в случаите, когато регистрацията е задължителна.”	3. започване на строеж със сключен договор за строителство, когато такъв се изисква; 4. започване на строеж с договор за строителство със строител, който е регистриран по чл. 3, ал. 2 от Закона за камарата на строителите за съответната група и категория строеж, в случаите, когато регистрацията е задължителна.
Чл. 162. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Проектант е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата проектантска правоспособност.	<u>§ 74. В чл. 162 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1.Към ал.1 се добавя второ изречение:</u>	Чл. 162. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Проектант е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата проектантска правоспособност. <u>Проектантът не може да бъде собственик, да притежава дялове, да бъде в управителните съвети на фирми,</u>

(2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Условието и редът за осъществяване на авторски надзор по време на строителството се определят чрез договор между възложителя и проектанта. Авторският надзор по всички части е задължителен за всички строежи от първа до пета категория включително.

(3) Предписанията на проектанта, свързани с авторското му право, за точното спазване на изработения от него инвестиционен проект се вписват в заповедната книга и са задължителни за останалите участници в строителството.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Проектантът носи отговорност за проектирането на строежа в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3, както и с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд.

(5) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) В изпълнение на задълженията си проектантът има право на свободен достъп до строежа, строителните книги, заповедната книга и актовете и

„Проектантът не може да бъде собственик, да притежава дялове, да бъде в управителните съвети на фирми, извършващи строителна или консултантска дейност, да бъде взаимосвързано с тях лице по смисъла на Търговския закон и да членува в техните професионални сдружения.“

2. В ал. 2 думата „договор“ се заменя с думите „отделни договори“, думата „проектант“ се заменя с думите „проектанти по всички специалности“, думите „част Конструктивна“ се заменят с „всички части“.

3. Създават се нови ал. 4 и 5:

„(4) Проектантът ~~носен~~ и неговият технически контрол носят солидарна отговорност за проектирането изработването на инвестиционния проект на строежа и за неговите изменения по време на строителството в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, изискванията на чл. 169, ал. 1, 2 и 3, както и с изискванията за осигуряване на здравословни и

извършващи строителна или консултантска дейност, да бъде взаимосвързано с тях лице по смисъла на Търговския закон и да членува в техните професионални сдружения.

(2) Условието и редът за осъществяване на авторски надзор по време на строителството се определят чрез **отделни договор договори** между възложителя и ~~проектанта~~ **проектантите от всички специалности.** Авторският надзор по ~~част~~ **„Конструктивна“** всички части е задължителен за всички строежи от първа до пета категория включително.

(3) Предписанията на проектанта, свързани с авторското му право, за точното спазване на изработения от него инвестиционен проект се вписват в заповедната книга и са задължителни за останалите участници в строителството.

(4) (Отм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.):

(4) Проектантът ~~носен~~ **и неговият технически контрол носят солидарна отговорност за проектирането изработването на инвестиционния проект на строежа и за неговите изменения по време на строителството** в съответствие с предвижданията на подробния устройствен план, изискванията на чл. 169, ал. 1, 2 и 3, както и с изискванията за осигуряване на здравословни и безопасни условия на труд **, за екзекутивните**

протоколите, съставени по време на строителството. (6) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Проектантът носи отговорност за всички свои действия при упражняване на авторския надзор по време на строителството. (7) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г., отм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) (8) (Нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г., отм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Чл. 163. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Строителят е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата техническа правоспособност, което по писмен договор с възложителя изпълнява строежа в съответствие с издадените строителни книжа. (2) Строителят носи отговорност за: 1. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изпълнението на строежа в съответствие с издадените строителни книжа и с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3, както и с правилата за изпълнение на	безопасни условия на труд <u>за екзекутивните чертежи и за техническия паспорт на сградите.</u> (5) В изпълнение на задълженията си проектантът има право на свободен достъп до строежа, строителните книжа, заповедната книга и актовете и протоколите, съставени по време на строителството.”	<u>чертежи и за техническия паспорт на сградите.</u> (5) В изпълнение на задълженията си проектантът има право на свободен достъп до строежа, строителните книжа, заповедната книга и актовете и протоколите, съставени по време на строителството.
---	--	--

строителните и монтажните работи и на мерките за опазване на живота и здравето на хората на строителната площадка; 2. (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изпълнението на строителните и монтажните работи с материали, изделия, продукти и други в съответствие с основните изисквания към строежите, както и за спазване на технологичните изисквания за влагането им; 3. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) своевременното съставяне на актовете и протоколите по време на строителството, удостоверяващи обстоятелствата по т. 1 и 2; 4. (предишна т. 3, изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) съхраняването на екзекутивната документация и нейното изработване, когато от възложителя с договор не е възложено на друг участник в строителството, както и за съхраняването на другата техническа документация по изпълнението на строежа; 5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) съхраняването и предоставянето при поискване от останалите		
--	--	--

участници в строителството или от контролен орган на строителните книжа, заповедната книга на строежа по чл. 170, ал. 3 и актовете и протоколите, съставени по време на строителството; 6. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) изпълнението на строежи, съответстващи на направената регистрация по чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите за съответната група и категория строежи, в случаите, когато тя е задължителна. (3) Строителят носи имуществена отговорност за причинени щети и пропуснати ползи от свои виновни действия или бездействия. (4) Строителят може да възложи на подизпълнител извършването на отделни видове строителни и монтажни работи или на части (етапи) от строежа.		
Чл. 163. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Строителят е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата техническа правоспособност, което по писмен договор с възложителя изпълнява	<u>§ 75. В чл. 163, ал. 2 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1. Към ал. 1 се добавят точки 1, 2 и 3:</u> <u>„1. (нова) Той няма право на проектантска дейност с</u>	Чл. 163. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Строителят е физическо или юридическо лице, включващо в състава си физически лица, притежаващи необходимата техническа правоспособност, което по писмен договор с възложителя изпълнява строежа в съответствие с издадените строителни книжа.

строежа в съответствие с издадените строителни книжа. (2) Строителят носи отговорност за: 1. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изпълнението на строежа в съответствие с издадените строителни книжа и с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3, както и с правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи и на мерките за опазване на живота и здравето на хората на строителната площадка; 2. (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изпълнението на строителните и монтажните работи с материали, изделия, продукти и други в съответствие с основните изисквания към строежите, както и за спазване на технологичните изисквания за влагането им; 3. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) своевременното съставяне на актовете и протоколите по време на строителството, удостоверяващи обстоятелствата по т. 1 и 2; 4. (предишна т. 3, изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.)	<u>изключение на работен проект по оценен и съгласуван технически проект, изготвен от проектанта и конструктивно-монтажни детайли под контрола на проектанта и неговия технически контрол.</u> <u>2.(нова) По изключение с решение на Министерски съвет при международни търгове за национални обекти строителят може да участва съвместно с проектантска фирма, несвързана с него по смисъла на търговския закон. Проектантът дава своя независима ценова оферта за своята част, като цената на проектирането не може да бъде по-малка от 5% от офертната стойност на обекта. Разплащането на проекта задължително се контролира от възложителя, чрез отделни платежни документи, съгласно сроковете за проектиране. Възложителят сключва договори с физическите лица по чл. 139, ал.3 и 4 и чл.142, ал. 10 и 12 като заплащането им е за сметка на строежа.</u>	<u>1.(нова) Той няма право на проектантска дейност с изключение на работен проект по оценен и съгласуван технически проект, изготвен от проектанта и конструктивно-монтажни детайли под контрола на проектанта и неговия технически контрол.</u> <u>2.(нова) По изключение с решение на Министерски съвет при международни търгове за национални обекти строителят може да участва съвместно с проектантска фирма, несвързана с него по смисъла на търговския закон. Проектантът дава своя независима ценова оферта за своята част, като цената на проектирането не може да бъде по-малка от 5% от офертната стойност на обекта. Разплащането на проекта задължително се контролира от възложителя, чрез отделни платежни документи, съгласно сроковете за проектиране. Възложителят сключва договори с физическите лица по чл. 139, ал.3 и 4 и чл.142, ал. 10 и 12 като заплащането им е за сметка на строежа.</u> <u>3.(нова) Собственикът на строителна фирма, членовете на нейните органи на управление и</u>
--	---	---

съхраняването на екзекутивната документация и нейното изработване, когато от възложителя с договор не е възложено на друг участник в строителството, както и за съхраняването на другата техническа документация по изпълнението на строежа; 5. (предишна т. 4, изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) съхраняването и предоставянето при поискване от останалите участници в строителството или от контролен орган на строителните книжа, заповедната книга на строежа по чл. 170, ал. 3 и актовете и протоколите, съставени по време на строителството; 6. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) изпълнението на строежи, съответстващи на направената регистрация по чл. 3, ал. 2 от Закона за Камарата на строителите за съответната група и категория строежи, в случаите, когато тя е задължителна. (3) Строителят носи имуществена отговорност за причинени щети и пропуснати ползи от свои виновни действия или бездействия.	<u>3.(нова) Собственикът на строителна фирма, членовете на нейните органи на управление и служителите на трудов договор не могат да бъдат собственици, да притежават дялове и да участват в органите на управление на проектантски и консултантски фирми, да бъдат взаимно свързани с тях лица по смисъла на Търговския закон, както и не могат да бъдат членове на КАБ и КИИП и на професионалните сдружения на консултантите."</u> 2. В <u>ал. 2</u>, т. 1 думите „ал. 1” се заменят с „ал. 1 - 3”. 3.В <u>ал. 2</u>, т. 2 в края се поставя запетая и се добавят думите „както и за спазване на технологичните изисквания за влагането им”. 4.<u>В ал. 2</u> се създава нова т. 3 със следното съдържание: . „3. своевременно съставяне "на актовете и протоколите по време на строителството, удостоверяващи обстоятелствата по-т. 1 и т. 2; 5. <u>В ал. 2</u> досегашната т.3 става т. 4 и се изменя така:	<u>служителите на трудов договор не могат да бъдат собственици, да притежават дялове и да участват в органите на управление на проектантски и консултантски фирми, да бъдат взаимно свързани с тях лица по смисъла на Търговския закон, както и не могат да бъдат членове на КАБ и КИИП и на професионалните сдружения на консултантите.</u> (2) Строителят носи отговорност за: 1. изпълнението на строежа в съответствие с издадените строителни книжа и с изискванията на чл. 169, ал. 1 ал. 1 - 3, както и с правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи и на мерките за опазване на живота и здравето на хората на строителната площадка; 2. изпълнението на строителните и монтажните работи с материали, изделия, продукти и други в съответствие със съществените изисквания към строежите, както и за спазване на технологичните изисквания за влагането им; 3. своевременно съставяне "на актовете и протоколите по време на строителството, удостоверяващи обстоятелствата по-т. 1 и т. 2; 3. съхраняването на екзекутивната документация и нейното изработване, когато това е определено от възложителя, както и за съхраняването на другата
--	--	--

(4) Строителят може да възложи на подизпълнител извършването на отделни видове строителни и монтажни работи или на части (етапи) от строежа.	„4. съхраняването на екзекутивната документация и нейното изработване, когато от възложителя с договор <u>това</u> не е възложено на друг участник в строителството, както и за съхраняването на другата техническа документация по изпълнението на строежа.<u>Екзекутивната документация се проверява и подписва от проектанта и неговия технически контрол по отделен договор със строителя или възложителя.</u>” 6. Досегашната т. 4 става т. 5 и се изменя така: „5. съхраняването и предоставянето при поискване от останалите участници в строителството или от контролен орган на строителните книжа, заповедната книга на строежа по чл. 170, ал. 3 и актовете и протоколите, съставени по време на строителството; 7. Създава се т.6 със следният текст: . „6. изпълнението на строежи, съответстващи на направената регистрация по чл. 3, ал. 2 от Закона за камарата на строителите за съответната група и категория строежи, в случаите, когато тя е задължителна.”	техническа документация по изпълнението на строежа; 4. съхраняването на екзекутивната документация и нейното изработване, когато от възложителя с договор <u>това</u> не е възложено на друг участник в строителството, както и за съхраняването на другата техническа документация по изпълнението на строежа.<u>Екзекутивната документация се проверява и подписва от проектанта и неговия технически контрол по отделен договор със строителя или възложителя.</u> 4. съхраняването и предоставянето при поискване от контролен орган на строителните книжа и заповедната книга на строежа по чл. 170, ал. 3. 5. съхраняването и предоставянето при поискване от останалите участници в строителството или от контролен орган на строителните книжа, заповедната книга на строежа по чл. 170, ал. 3 и актовете и протоколите, съставени по време на строителството; 6. изпълнението на строежи, съответстващи на направената регистрация по чл. 3, ал. 2 от Закона за камарата на строителите за съответната група и категория строежи, в случаите, когато тя е задължителна. (3) Строителят носи имуществена отговорност за причинени щети и пропуснати ползи от свои виновни
---	--	---

		действия или бездействия. (4) Строителят може да възложи на подизпълнител извършването на отделни видове строителни и монтажни работи или на части (етапи) от строежа.
Чл. 166. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Консултантът въз основа на писмен договор с възложителя: - извършва оценяване на съответствието на инвестиционните проекти и/или упражнява строителен надзор; (нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) извършва проверка и контрол на доставените и влягани в строежа строителни продукти, с които се осигурява изпълнението на основните изисквания към строежите в съответствие с изискванията на наредбата по чл. 9, ал. 2, т. 5 от Закона за техническите изисквания към продуктите при упражняване на дейностите по т. 1; (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., предишна т. 2, изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) може да изпълнява прединвестиционни проучвания, подготовка на проектантския процес и	<u>§ 77. В чл. 166 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1. В ал. 1, т. 1 се изменя така:</u> <u>„1. извършва изготвя комплексния доклад за</u> оценяване на съответствието на инвестиционните проекти <u>по чл. 142, ал. 5</u> и/или упражнява строителен надзор, <u>както и съставя технически паспорт по реда на наредбата по чл. 176а, ал. 6 ,ако му бъде възложено с отделен договор от възложителя. Консултантът трябва да има най-малко по един служител от всяка специалност на трудов договор с техническа правоспособност по чл. 163а, ал. 2 и чл. 229, ал. 3(нова) от списъка по чл. 167, ал. 2, т. 3.”</u> 1. В ал. 1, т. 2: <u>а) след думите „проектантския процес” се поставя запетая и се добавят думите „ако това не е възложено на проектант”;</u> накрая се	Чл. 166. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., бр. 65 от 2003 г.) (1) Консултантът въз основа на писмен договор с възложителя: <u>1. извършва изготвя комплексния доклад за</u> оценяване на съответствието на инвестиционните проекти <u>по чл. 142, ал. 5</u> и/или упражнява строителен надзор, <u>както и съставя технически паспорт по реда на наредбата по чл. 176а, ал. 6 ,ако му бъде възложено с отделен договор от възложителя. Консултантът трябва да има най-малко по един служител от всяка специалност на трудов договор с техническа правоспособност по чл. 163а, ал. 2 и чл. 229, ал. 3(нова) от списъка по чл. 167, ал. 2, т. 3.</u> 2. може да изпълнява прединвестиционни проучвания, подготовка на проектантския процес, <u>ако това не е възложено на проектант</u> и координация на строителния процес до въвеждането на строежа в експлоатация, включително контрол на количествата, качеството и съответствието на изпълняваните строителни и монтажни работи и вляганите материали с договорите за изпълнение

координация на строителния процес до въвеждането на строежа в експлоатация, включително контрол на количествата, качеството и съответствието на изпълняваните строителни и монтажни работи с договорите за изпълнение на строителството, както и други дейности - предмет на договори. (2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или оправомощено от него длъжностно лице издава и вписва в регистър удостоверения за упражняване на дейностите по ал. 1, т. 1 при условия и по ред, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (3) Консултантът не може да сключва договор за строителен надзор за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са строители и/или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон.	поставя запетая и се добавя „включително контрол на количествата, качеството и съответствието на изпълняваните строителни и монтажни работи и влаганите материали с договорите за изпълнение на строителството, както и други дейности - предмет на <u>отделни договори</u>”. <u>б) добавят се две нови подточки „а” и ”б”:</u> <u>„а.(нова)не може да извършва проектантска и строителна дейност и доставка на строителни материали, машини и съоръжения, както и да членува в строителната камара.</u> <u>б.(нова) Собственикът на консултантска фирма, членовете на нейните управителни органи, служителите на трудов договор и лицата формиращи списъка по чл. 167, ал.2, т.3 не могат да бъдат членове на КАБ и КИИП. Това не е в сила за физически лица на нетрудов договор за конкретен строеж, които не фигурират в списъка по чл.167, ал.2, т.3.”</u>	на строителството, както и други дейности - предмет на <u>отделни</u> договори. <u>а.(нова)не може да извършва проектантска и строителна дейност и доставка на строителни материали, машини и съоръжения, както и да членува в строителната камара.</u> <u>б.(нова) Собственикът на консултантска фирма, членовете на нейните управителни органи, служителите на трудов договор и лицата формиращи списъка по чл. 167, ал.2, т.3 не могат да бъдат членове на КАБ и КИИП. Това не е в сила за физически лица на нетрудов договор за конкретен строеж, които не фигурират в списъка по чл.167, ал.2, т.3.</u> (2) Министърът на регионалното развитие и благоустройството издава лиценз за упражняване на дейността по ал. 1, т. 1 при условия и по ред, определени с наредба на Министерския съвет. (2) Началникът на ДНСК. издава и вписва в регистър удостоверения за упражняване на дейностите по ал.1, т. 1 при условия и по ред, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (3) Консултантът не може да сключва договор за строителен надзор за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са <u>проектанти, технически</u>
---	--	--

(4) Консултантът не може да сключва договор за оценяване съответствието на проекта за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са проектанتي и/или строители, и/или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон. (5) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) За издаване на удостоверение по ал. 1 се заплаща такса по тарифа, приета от Министерския съвет. (6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г., отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (7) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Дейностите като консултант по ал. 1 могат да се извършват и от лица, представили копие от документ, удостоверяващ правото да извършват такава дейност, издаден от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. (8) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) За обекти - недвижими културни ценности, консултантската дейност се извършва с	3. Ал. 2 се изменя така: „(2) Началникът на ДНСК. издава и вписва в регистър удостоверения за упражняване на дейностите по ал.1, т. 1 при условия и по ред, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството.” <u>4.Ал.3 се изменя така:</u> „(3) Консултантът не може да сключва договор за строителен надзор за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са <u>проектанти, технически контрол</u>, строители и /или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон.” <u>5.Ал.4 се изменя така:</u> „(4) Консултантът не може да сключва договор за оценяване съответствието на проекта изготвяне на комплексен доклад за съответствие за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са проектанتي, <u>технически контрол</u> и/или строители, и/или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон.”	<u>контрол</u>, строители и /или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон. (4) Консултантът не може да сключва договор за оценяване съответствието на проекта <u>изготвяне на комплексен доклад за съответствие</u> за строежи, за които той или наетите от него по трудово правоотношение физически лица са проектанتي, <u>технически контрол</u> и/или строители, и/или доставчици на машини, съоръжения, технологично оборудване, както и свързаните с тях лица по смисъла на Търговския закон. (5) За издаване на лиценз удостоверение по ал. 1 се заплаща такса по тарифа, приета от Министерския съвет. (6) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г.) За специалните обекти на Министерството на отбраната, на Министерството на вътрешните работи и на Държавна агенция "Национална сигурност", информацията за които съставлява държавна тайна по смисъла на Закона за защита на класифицираната информация, оценката за съответствие се извършва от експерти, назначени със заповед на съответния министър или на председателя на агенцията. (7) (Нова - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Дейностите като консултант по ал. 1 могат да се извършват и от лица, представили копие от документ, удостоверяващ правото да извършват такава дейност, издаден от компетентен орган на държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. (8) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) За обекти - недвижими
--	---	---

участието на лица, включени в регистъра по чл. 165 от Закона за културното наследство.	6.В ал. 5. думата „лиценз“ се заменя с „удостоверение“. 7. Ал . 6 се отменя.	културни ценности, консултантската дейност се извършва с участието на лица, включени в регистъра по чл. 165 от Закона за културното наследство.
Чл. 167. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) (Изм. и доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Удостоверение за извършване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1 се издава на лице, което е търговец по смисъла на Търговския закон или е регистрирано в търговски или друг публичен регистър в държава - членка на Европейския съюз, или в друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство и отговаря на следните изисквания: 1. не се намира в производство за обявяване в несъстоятелност; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и наетите от тях по трудов или друг договор физически лица, са специалисти със завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър", имат най-малко 5	<u>§ 78. В чл. 167 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. В ал. 1: а) думата „Лиценз“ се заменя с „Удостоверение“; б) в т. 2 <u>в началото се поставя думата „собственикът“ и се добавя запетая;</u> думите „системни нарушения по този закон, и нормативните актове по прилагането му“ се заменят, с думите „повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра, <u>и в края на точката се добавя второ изречение:</u> <u>„Те както и лицата по чл.167, ал.2, т.3 не могат да бъдат собственици, да притежават дялове и да участват в органите на управление на проектантски и строителни фирми, както и да бъдат взаимно свързани с тях</u>	Чл. 167. (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., бр. 65 от 2003 г.) (1) Лиценз Удостоверение за извършване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1 се издава на лице, което е търговец по смисъла на Търговския закон и отговаря на следните изисквания: 1. не се намира в производство за обявяване в несъстоятелност; 2. <u>собственикът,</u> членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и наетите от тях по трудов или друг договор физически лица, са специалисти със завършено висше образование с образователно-квалификационна степен "магистър", имат най-малко 5 години стаж по специалността, не са допуснали и/или извършили системни нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра и не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер на лишаване от свобода, освен ако не са реабилитирани. <u>Те както и лицата по чл.167, ал.2, т.3 не могат да бъдат собственици, да притежават дялове и да участват в органите на управление на проектантски и строителни фирми, както и</u>

години стаж по специалността, не са допуснали и/или извършили повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години преди подаване на заявление за вписване в регистъра и не са осъждани за умишлени престъпления от общ характер на лишаване от свобода, както и за престъпления, свързани с упражняване на професията, освен ако не са реабилитирани; Обстоятелствата относно съдимостта на българските граждани се установяват служебно от Дирекцията за национален строителен контрол. Чуждите граждани представят свидетелство за съдимост или аналогичен документ. 3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не е допуснало и/или извършило повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години преди подаване на заявление за вписване в регистъра. (2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Удостоверението се издава за срок 5 години и се вписва в публичен	<u>лица по смисъла на Търговския закон.</u>”; в) в т. 3 думите „системни нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му” се заменят с думите „повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра”. 2. В ал. 2: а) в основния текст, в изречение първо, думата „Лицензът” се заменя с „Удостоверението”, думите „Министерството на регионалното развитие и благоустройството” се заменят с „Дирекцията за национален строителен контрол”, в изречение второ думата „лиценза” се заменя с „удостоверението”, а думите „министъра на регионалното развитие и благоустройството” се заменят с думите „началника на Дирекцията за национален строителен контрол”; б) точка 1 се изменя така: „1. актуален документ за търговска регистрация.” в) т. 3 се изменя така: „3. списък на <u>правоспособните физически лица с техническа правоспособност съгласно чл.163а, ал.2 и 3 и чл.229, ал.3(нова)</u>, включително координатор	<u>да бъдат взаимно свързани с тях лица по смисъла на Търговския закон.</u> 3. не е допуснало и/или извършило системни нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра. (2) Лицензът Удостоверението се издава за срок 5 години и се вписва в публичен регистър при Министерството на регионалното развитие и благоустройството Дирекцията за национален строителен контрол. За издаване на лиценза удостоверението юридическото лице или едноличният търговец подава заявление по утвърден от министъра на регионалното развитие и благоустройството началника на Дирекцията за национален строителен контрол образец, към което прилага: 1. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 1.01.2008 г.) актуално удостоверение за търговска регистрация; 1. актуален документ за търговска регистрация. 2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г.) удостоверение по чл. 87, ал. 6 от Данъчно-осигурителния процесуален кодекс; 3. списък на правоспособните физически лица, чрез които се осъществяват дейностите по оценяване на съответствието на проектите и/или строителен надзор на строежите с доказателства за професионалния им опит и за 5-годишния стаж, както и други индивидуални документи,
--	--	---

регистър при Дирекцията за национален строителен контрол. За издаване на удостоверение юридическото лице или едноличният търговец подава заявление по утвърден от началника на Дирекцията за национален строителен контрол образец, към което прилага: 1. (изм. - ДВ, бр. 34 от 2006 г., в сила от 01.01.2008 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) актуален документ за търговска регистрация, когато не е посочен Единен идентификационен код по Закона за търговския регистър, или копие от документ за регистрация в търговски или друг публичен регистър или еквивалентно средство за идентификация по регистъра в съответната държава - членка на Европейския съюз, или на друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство; 2. (изм. - ДВ, бр. 105 от 2005 г., в сила от 01.01.2006 г., отм. - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) 3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) списък на правоспособните физически лица,	по безопасност и здраве <u>със същата правоспособност</u>, чрез които се осъществяват дейностите по оценяване на изготвяне на комплексен доклад за съответствието на проектите, <u>съгласно чл.142, ал.5,</u> и/или строителен надзор на строежите с доказателства за професионалния им опит и за петгодишния стаж, както и други индивидуални документи, удостоверяващи техните технически компетентности и способности за упражняване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, включително преминато обучение по програми, утвърдени от Министъра на регионалното развитие и благоустройството съвместно с компетентните министри. <u>Те трябва да отговарят на изискванията по чл.166, ал.1, т.2, буква „б“. и чл. 167, ал.1, т.2. Наетите по трудов договор физически лица могат да бъдат само от този списък, като той се актуализира ежегодно. Физическите лица могат да фигурират в списъка само на една консултантска фирма."</u>; <u>в.1) т. 4 се изменя така:</u> „4. доказателства за професионалния опит, <u>спазване на изискванията по чл.166, ал.1, т.2, буква „б“ и</u>	удостоверяващи техните технически компетентности и способности за упражняване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1; 3. списък на правоспособните физически лица <u>с техническа правоспособност съгласно чл.163а, ал.2 и 3 и чл.229, ал.3(нова),</u> включително координатор по безопасност и здраве <u>със същата правоспособност</u>, чрез които се осъществяват дейностите по оценяване на изготвяне на комплексен доклад за съответствието на проектите, <u>съгласно чл.142, ал.5,</u> и/или строителен надзор на строежите с доказателства за професионалния им опит и за петгодишния стаж, както и други индивидуални документи, удостоверяващи техните технически компетентности и способности за упражняване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, включително преминато обучение по програми, утвърдени от Министъра на регионалното развитие и благоустройството съвместно с компетентните министри. <u>Те трябва да отговарят на изискванията по чл.166, ал.1, т.2, буква „б“. и чл. 167, ал.1, т.2. Наетите по трудов договор физически лица могат да бъдат само от този списък, като той се актуализира ежегодно. Физическите лица могат да фигурират в списъка само на една консултантска фирма.</u> 4. доказателства за професионалния опит, <u>спазване на изискванията по чл.166,</u>
--	--	--

включително координатор по безопасност и здраве, чрез които се осъществяват дейностите по оценяване съответствието на проектите и/или строителен надзор на строежите, с доказателства за професионалния им опит и за 5-годишния стаж, както и други индивидуални документи, удостоверяващи техните технически компетентности и способности за упражняване на дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, включително преминато обучение по програми, утвърдени от министъра на регионалното развитие и благоустройството съвместно с компетентните министри; 4. доказателства за професионалния опит и за 5-годишния стаж на членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец; 5. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) декларации на членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и на физическите лица, чрез които ще упражняват дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, че не са допуснали или извършили повече от две	<u>чл. 167, ал.1, т.2</u> и за 5-годишния стаж на <u>собственика и</u> членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец;” г) т. 5 се изменя така: „5. декларации <u>на лицата по т.3 и т.4 с доказателства за спазване на изискванията на чл.166, ал.1, т.2, буква „б” и чл. 167, ал.1, т.2</u> на членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и на физическите лица, чрез които ще упражняват дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, че не са допуснали или извършили повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра”; д) създава се т. 7 със следното съдържание: „7. удостоверения от браншови организации за компетентността на специалистите от съответния регистър на правоспособните лица, включително удостоверения за проектантска правоспособност, удостоверения за технически контрол по част „Конструктивна”, удостоверение за положен изпит по чл. 23, ал. 1, т. 3 от Закона за енергийната ефективност и други, изискващи се със закон.”.	<u>ал.1, т.2, буква „б” и чл. 167, ал.1, т.2</u> и за 5-годишния стаж на <u>собственика и</u> членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец; 5. удостоверения от регионалните дирекции за национален строителен контрол, че членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и физическите лица, чрез които ще упражняват дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, не са допуснали или извършили системни нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му; 5. декларации <u>на лицата по т.3 и т.4 с доказателства за спазване на изискванията на чл.166, ал.1, т.2, буква „б” и чл. 167, ал.1, т.2</u> на членовете на органите на управление на юридическото лице или едноличния търговец, както и на физическите лица, чрез които ще упражняват дейностите по чл. 166, ал. 1, т. 1, че не са допуснали или извършили повече от две нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години, преди подаване на заявление за вписване в регистъра; 6. свидетелство за съдимост - за физическите лица. 7. удостоверения от браншови организации за компетентността на специалистите от съответния регистър на правоспособните лица, включително удостоверения за проектантска правоспособност, удостоверения за технически контрол по част
---	--	--

нарушения по този закон и нормативните актове по прилагането му през последните две години преди подаване на заявление за вписване в регистъра; 6. (отм. - ДВ, бр. 103 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) 7. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 24 от 2013 г., в сила от 12.03.2013 г., изм. - ДВ, бр. 35 от 2015 г., в сила от 15.05.2015 г., изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) удостоверения от браншови организации за компетентността на специалистите от съответния регистър на правоспособните лица, включително удостоверения за проектантска правоспособност, удостоверения за технически контрол по част "Конструктивна", удостоверение за вписване в регистъра по чл. 44, ал. 5 от Закона за енергийната ефективност и други, изисквани със закон. (3) (Нова - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Дирекцията за национален строителен контрол изисква по служебен път информация за наличие или липса на задължения по чл. 87, ал. 11 от	3. Алинеи 3 - 5 се изменят така: „(3) Удостоверението за вписване в регистъра или отказът се издава в едномесечен срок от подаване на заявлението. (4) Отказът за вписване в регистъра се съобщава писмено на заявителя и може да бъде обжалван по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (5) Действието на удостоверението се прекратява преди изтичане на срока, за който е издадено, по искане на вписаното в регистъра лице при представяне на доказателства, че няма неприключили договори за дейностите по удостоверението, както и при прекратяване на юридическото лице или предприятието на едноличния търговец, или при: 1. влезли в сила две наказателни постановления, с които са наложени имуществени санкции на юридическото лице или на едноличния търговец по този закон или нормативните актове по прилагането му; 2. влезли в сила три наказателни постановления за срок от една година на физическите лица, които упражняват дейностите от и за сметка на вписаното в регистъра юридическо лице или едноличен търговец;	„Конструктивна“, удостоверение за положен изпит по чл. 23, ал. 1, т. 3 от Закона за енергийната ефективност и други, изискващи се със закон. (3) Лицензът или отказът се издава в тримесечен срок от подаване на заявлението. (4) Лицензът може да бъде прекратен преди изтичане на срока, за който е издаден, по искане на лицензираното лице при представяне на доказателства, че няма неприключили договори за дейностите по лиценза, както и при прекратяване на юридическото лице или предприятието на едноличния търговец, или когато: 1. органите на Дирекцията за национален строителен контрол отменят като незаконосъобразни повече от три разпореждания, препоръки или заповеди, издадени от лицето, упражняващо строителен надзор, за всеки отделен обект; 2. са установени повече от три случая на бездействие при изпълнение на задълженията за строителен надзор за всеки отделен обект; 3. с влязло в сила наказателно постановление е наложена имуществена санкция на юридическото лице или на едноличния търговец за системни нарушения по този закон или нормативните актове по прилагането му; 4. с влязло в сила наказателно постановление е наложена глоба повече от три пъти за срок една година на физическите лица, които упражняват дейностите от и за сметка на лицензираното юридическо лице или на
--	---	--

Данъчно-осигурителния процесуален кодекс за съответния търговец. (4) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., предишна ал. 3 - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Удостоверението за вписване в регистъра или отказът се издава в едномесечен срок от подаване на заявлението. (5) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Отказът за вписване в регистъра се съобщава писмено на заявителя и може да се обжалва по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (6) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., предишна ал. 5 - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.) Действието на удостоверението се прекратява преди изтичането на срока, за който е издадено, по искане на вписаното в регистъра лице при представяне на доказателства, че няма неприключили договори за дейностите по удостоверението, както и при прекратяване на юридическото лице или предприятието на едноличния търговец или при: 1. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) влезли в сила три наказателни постановления за срок две години, с които са наложени имуществени	3. отпадане на някое от основанията, послужили за издаване на удостоверението." 4. Създава се ал. 6 със следния текст: " 6) Действието на удостоверението се спира за срок от една година при влязло в сила наказателно, постановление, с което е наложена имуществена санкция на лице, извършило <u>оценка</u> <u>изготвило комплексен доклад</u> за съответствие на инвестиционен проект в нарушение на изискванията на чд. 142, ал. 5 и/или при упражняване на строителен надзор допуснало изпълнение на незаконен строеж по смисъла на чл. 225."	едноличния търговец; 5. отпадне някое от основанията, послужили за издаване на лиценза. (5) Лицензът или отказът за издаването му, както и отнемането на лиценз, подлежи на обжалване пред Върховния административен съд в 14 дневен срок от съобщението. (3) Удостоверението за вписване в регистъра или отказът се издава в едномесечен срок от подаване на заявлението. (4) Отказът за вписване в регистъра се съобщава писмено на заявителя и може да бъде обжалван по реда на Административнопроцесуалния кодекс. (5) Действието на удостоверението се прекратява преди изтичане на срока, за който е издадено, по искане на вписаното в регистъра лице при представяне на доказателства, че няма неприключили договори за дейностите по удостоверението, както и при прекратяване на юридическото лице или предприятието на едноличния търговец, или при: 1. влезли в сила две наказателни постановления, с които са наложени имуществени санкции на юридическото лице или на едноличния търговец по този закон или нормативните актове по прилагането му; 2. влезли в сила три наказателни постановления за срок от една година на физическите лица, -които упражняват дейностите
--	---	---

санкции на юридическото лице или на едноличния търговец по този закон или нормативните актове по прилагането му; 2. влезли в сила три наказателни постановления за срок една година на физическите лица, които упражняват дейностите от и за сметка на вписаното в регистъра юридическо лице или едноличен търговец; 3. отпадане на някое от основанията, послужили за издаване на удостоверение. (7) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., отм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 63 от 2017 г., в сила от 01.01.2018 г.)		от и за сметка на вписаното в регистъра юридическо лице или едноличен търговец; 3. отпадане на някое от основанията, послужили за издаване на удостоверение. (6) Действието на удостоверението се спира за срок от една година при влязло в сила наказателно постановление, с което е наложена имуществена санкция на лице, извършило оценка ИЗГОТВИЛО <u>комплексен доклад</u> за съответствие на инвестиционен проект в .нарушение на изискванията на чд. 142, ал. 5 и/или при упражняване на строителен надзор допуснало изпълнение на незаконен строеж по смисъла на чл. 225.
Чл. 168. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Лицето, упражняващо строителен надзор, носи отговорност за: 1. законосъобразно започване на строежа; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) осъществяване на контрол относно пълнота и правилно съставяне на актовете и протоколите по време на строителството;	<u>§ 79. В чл. 168, ал. 1 се правят следните изменения:</u> 1. Точки 2 - 4 се изменят така: „2. осъществяване на контрол относно пълнота и правилно съставяне на актовете и протоколите по време на строителството; 3. спиране на строежи, които се изпълняват при условията на чл. 224, ал. 1 и чл. 225, ал. 2 и в нарушение на	Чл. 168. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Лицето, упражняващо строителен надзор, носи отговорност за: 1. законосъобразно започване на строежа; 2. пълнота и правилно съставяне на актовете и протоколите по време на строителството; 3. изпълнение на строежите съобразно одобрените инвестиционни проекти и изискванията по чл. 169, ал. 1 и 2; 4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., бр. 76 от 2005 г.) спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на

3. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) спиране на строежи, които се изпълняват при условията на чл. 224, ал. 1 и чл. 225, ал. 2 и в нарушение на изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3; 4. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 76 от 2005 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) осъществяване на контрол относно спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд в строителството; 5. недопускане на увреждане на трети лица и имоти вследствие на строителството. 6. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) 7. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) 8. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г., отм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Строителният надзор се упражнява от консултант за строежите от първа до четвърта категория.	изискванията на чл. 169, ал. 1 - 3; 4. осъществяване на контрол относно спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд в строителството.” 2. Точки 6 - 8 се отменят. <u>3. В ал. 4 в края на първото изречение се поставя запетая и се добавят думите: „но ако не противоречат на изискванията на проектанта, когато са свързани с проекта.”</u>	труд в строителството; 2. осъществяване на контрол относно пълнота и правилно съставяне на актовете и протоколите по време на строителството; 3. спиране на строежи, които се изпълняват при условията на чл. 224, ал. 1 и чл. 225, ал. 2 и в нарушение на изискванията на чл. 169, ал. 1 - 3; 4. осъществяване на контрол относно спазване на изискванията за здравословни и безопасни условия на труд в строителството. 5. недопускане на увреждане на трети лица и имоти вследствие на строителството; 6. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) годността на строежа за въвеждане в експлоатация; 7. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) оценката за достъпност на строежа от лица с увреждания; 8. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) оценката за енергийна ефективност. (2) (Нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Строителният надзор се упражнява от консултант за строежите от първа до четвърта категория. (3) (Предшна ал. 2 - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Лицето, упражняващо строителен надзор, подписва всички актове и протоколи по време на строителството, необходими за
---	---	--

(3) (Предишна ал. 2 - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Лицето, упражняващо строителен надзор, подписва всички актове и протоколи по време на строителството, необходими за оценка на строежите, относно изискванията за безопасност и за законосъобразно изпълнение, съгласно наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството за актовете и протоколите, съставяни по време на строителството. (4) (Предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Предписанията и заповедите на лицето, упражняващо строителен надзор, вписани в заповедната книга, са задължителни за строителя, предприемача и техническия ръководител на строежа. Възражения срещу предписанията на лицето, упражняващо строителния надзор, могат да се правят в 3-дневен срок пред органите на Дирекцията за национален строителен контрол, като до произнасянето им строителството се спира. След проверка органите на Дирекцията за национален строителен контрол издават задължителни указания. (5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) При нарушаване на техническите правила и нормативи лицето, упражняващо		оценка на строежите, относно изискванията за безопасност и за законосъобразно изпълнение, съгласно наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството за актовете и протоколите, съставяни по време на строителството. (4) (Предишна ал. 3, изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Предписанията и заповедите на лицето, упражняващо строителен надзор, вписани в заповедната книга, са задължителни за строителя, предприемача и техническия ръководител на строежа, <u>но ако не противоречат на изискванията на проектанта, когато са свързани с проекта.</u> Възражения срещу предписанията на лицето, упражняващо строителния надзор, могат да се правят в 3-дневен срок пред органите на Дирекцията за национален строителен контрол, като до произнасянето им строителството се спира. След проверка органите на Дирекцията за национален строителен контрол издават задължителни указания. (5) (Предишна ал. 4, изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) При нарушаване на техническите правила и нормативи лицето, упражняващо строителен надзор, е длъжно да уведоми регионалната дирекция за национален строителен контрол в 3-дневен срок от установяване на нарушението. (6) (Отм., предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) След приключване на строително-монтажните работи лицето, упражняващо строителен надзор, изготвя окончателен доклад до възложителя. (7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Лицата, които упражняват строителен надзор, носят отговорност за щети,
--	--	---

строителен надзор, е длъжно да уведоми регионалната дирекция за национален строителен контрол в 3-дневен срок от установяване на нарушението. (6) (Предишна ал. 5, изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) След приключване на строително-монтажните работи лицето, упражняващо строителен надзор, изготвя окончателен доклад до възложителя. (7) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Лицата, които упражняват строителен надзор, носят отговорност за щети, които са нанесли на възложителя и на другите участници в строителството, и солидарна отговорност със строителя за щети, причинени от неспазване на техническите правила и нормативи и одобрените проекти. Отговорността по договора за строителен надзор е със срокове не по-малки от гаранционните срокове в строителството.		които са нанесли на възложителя и на другите участници в строителството, и солидарна отговорност със строителя за щети, причинени от неспазване на техническите правила и нормативи и одобрените проекти. Отговорността по договора за строителен надзор е със срокове не по-малки от гаранционните срокове в строителството.
Раздел III. Изисквания към строежите (Предишен раздел 4 - ДВ, бр. 65 от 2003 г.)	§ 80. В чл. 169, ал. 4 след думата „благоустройството” се добавя „самостоятелно или” и след думата „безопасност” се добавя „и за устойчиво развитие на природните ресурси и	Чл. 169. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм., бр. 76 от 2006 г.) (1) Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове и техническите спецификации за осигуряване в

Чл. 169. (Изм. - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с основните изисквания към строежите, определени в приложение I на Регламент (ЕС) № 305/2011 на Европейския парламент и на Съвета от 9 март 2011 г. за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (ОВ, L 88/5 от 4 април 2011 г.), за: 1. механично съпротивление и устойчивост; 2. безопасност в случай на пожар; 3. хигиена, здраве и околна среда; 4. достъпност и безопасност при експлоатация; 5. защита от шум; 6. икономия на енергия и топлосъхранение; 7. устойчиво използване на природните ресурси. (2) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., отм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.)	екологично използване на природни и вторични суровини в строежите”.	продължение на икономически обоснован експлоатационен срок на съществените изисквания за: 1. носимоспособност - механично съпротивление, устойчивост и дълготрайност на строителните конструкции и на земната основа при експлоатационни и сеизмични натоварвания; 2. безопасност при пожар; 3. хигиена, опазване на здравето и живота на хората; 4. безопасна експлоатация; 5. защита от шум и опазване на околната среда; 6. енергийна ефективност - икономия на енергия и топлосъхранение. (2) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, определени с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. Ръководителите на централните изпълнителни органи и кметовете на общините ежегодно разработват програми с мерки за привеждане на урбанизираната територия и на съществуващи отделни сгради и съоръжения в нея в съответствие с изискванията за достъпна среда и предвиждат средства за тяхното реализиране. (3) Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове за:
---	---	---

(3) Строежите се проектират, изпълняват и поддържат в съответствие с изискванията на нормативните актове за: 1. (изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) опазване на защитените зони, на защитените територии и на другите защитени обекти и на недвижимите културни ценности; 2. (изм. - ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 05.07.2016 г.) намаляване на риска от бедствия; 3. физическа защита на строежите. (4) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., доп. - ДВ, бр. 51 от 2016 г., в сила от 05.07.2016 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството самостоятелно или съвместно с компетентните министри издава наредби за определяне на изискванията за проектирането, изпълнението, контрола и въвеждането в експлоатация на строежите, за дълготрайността на строителните конструкции, устойчивостта на земната основа, изискванията за достъпна среда за населението, включително за хората с увреждания, и изискванията за безопасност		1. опазване на защитените зони, на защитените територии и на другите защитени обекти и на недвижимите културни ценности; 2. инженерно-техническите правила за защита при бедствия и аварии; 3. физическа защита на строежите. (4) Министърът на регионалното развитие и благоустройството, самостоятелно или съвместно с компетентните министри, издава наредби за определяне на изискванията по ал. 1 и 2 и по ал. 3, т. 1 и 3, свързани с проектирането, изпълнението, контрола и въвеждането в експлоатация на строежите, дълготрайността на строителните конструкции, устойчивостта на земната основа, както и други изисквания за безопасност и за устойчиво развитие на природните ресурси и екологично използване на природни и вторични суровини в строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия. (5) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г., бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г.) Министерският съвет приема наредба за инженерно-технически правила за защита на строежите при бедствия и аварии по предложение на министъра на вътрешните работи. (6) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) Министерският съвет и общинските съвети ежегодно приемат програмите по ал. 2 и осъществяват контрол по изпълнението им.
---	--	--

на строежите при отчитане влиянието на географските, климатичните и сеизмичните въздействия в съответствие с изискванията по ал. 1 и ал. 3, т. 1, 2 и 3. (5) (Изм. - ДВ, бр. 102 от 2008 г., изм. - ДВ, бр. 93 от 2009 г., в сила от 25.12.2009 г., отм. - ДВ, бр. 80 от 2011 г., в сила от 14.10.2011 г.) (6) (Нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Органите на изпълнителната власт ежегодно разработват програми с мерки за привеждане на урбанизираната територия и на съществуващи отделни сгради и съоръжения в нея в съответствие с изискванията за достъпна среда и предвиждат средства за тяхното реализиране. Министерският съвет и общинските съвети приемат програмите и осъществяват контрол по изпълнението им.		
Чл. 169б. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Контролът на строителните продукти по чл. 169а, ал. 1 се осъществява от консултанта при извършване на оценката на съответствието на инвестиционните проекти и при упражняване на строителен надзор.	<u>§ 80.а В чл. 169(б), ал. 1 думите „извършване на оценката на“ се заменят с „изготвяне на комплексен доклад за“.</u>	Чл. 169б. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Контролът на строителните продукти по чл. 169а, ал. 1 се осъществява от консултанта при извършване на оценката на <u>изготвяне на комплексен доклад за</u> съответствието на инвестиционните проекти и при упражняване на строителен надзор. (2) Административният контрол на строителните продукти по чл. 169а, ал. 1 при проектирането и

(2) Административният контрол на строителните продукти по чл. 169а, ал. 1 при проектирането и строителството се осъществява от органите по чл. 220 - 223.		строителството се осъществява от органите по чл. 220 - 223.
Чл. 171а. (Нов - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Изискването за застраховка за професионална отговорност на лицата по чл. 171, ал. 1 не се прилага за лице от държава - членка на Европейския съюз, или от друга държава - страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което се установява на територията на Република България и е предоставило еквивалентна застраховка за професионална отговорност или гаранция в друга държава - членка на Европейския съюз, или в страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство.	<u>§ 81. Създава се чл. 171а:</u>	„Чл. 171а. (1) Изискването за застраховка за професионална отговорност на лицата по чл. 171, ал. 1 не се прилагат за лице от държава – членка на Европейския съюз, или от друга държава – страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство, което се установява на територията на Република България и е предоставило еквивалентна застраховка за професионална отговорност или гаранция в друга държава – членка на Европейския съюз, или в страна по Споразумението за Европейското икономическо пространство. (2) В случаите по ал. 1, когато предоставената застраховка или гаранция покрива само частично рисковете, държавните органи или възложителят могат да изискват допълнителна застраховка или гаранция, която да обхване непокритите рискове, в съответствие с чл. 173, ал. 2 и чл. 174, ал. 1 и при спазване изискванията на чл. 27, ал. 3 от Закона за дейностите по предоставяне на услуги.”

**Глава единадесета.
ЗАВЪРШВАНЕ НА СТРОИТЕЛСТВОТО.
РАЗРЕШЕНИЕ ЗА ПОЛЗВАНЕ**

Чл. 175. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) След фактическото завършване на строежа се изготвя ексекутивна документация, отразяваща несъществените отклонения от съгласуваните проекти от изпълнителя или от лице, определено от възложителя.

(2) (Доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г., изм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) Ексекутивната документация съдържа пълен комплект чертежи за действително извършените строителни и монтажни работи. Тя се заверява от възложителя, проектанта, строителя, лицето, упражнило авторски надзор, от физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", и от лицето, извършило строителния надзор. Предаването се удостоверява с печат на съответната администрация, положен върху всички графични и текстови материали. Ексекутивната документация е неразделна част от издадените строителни книжа.

(3) При установени съществени отклонения от издадените строителни книжа органът, одобрил проектите, е длъжен:

§ 82. В чл. 175:

1.ал.2 се изменя така:

„(2) Ексекутивната документация съдържа пълен комплект чертежи за действително извършените строителни и монтажни работи. Тя се заверява от възложителя, строителя, ~~лицето, упражнителя~~ **физическите лица, упражнили** авторски надзор, от физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", и от лицето, извършило строителния надзор. Предаването се удостоверява с **подпис и** печат на съответната администрация, **и на физическите лица, положени** ~~положен~~ върху всички графични и текстови материали. Ексекутивната документация **и доказателствата за проведен и разплатен авторски надзор по всички специалности съгласно чл.162, ал.2 са** е-неразделна част от издадените строителни книжа.”

2, ал. 3, т. 1 и т. 2 се изменят така:

„1. да предприеме действията по чл. 223, ал. 2, т. 1 за строежите от четвърта, пета и шеста категория;

2. да уведоми органите на Дирекцията, за национален строителен

Чл. 175. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) След фактическото завършване на строежа се изготвя ексекутивна документация, отразяваща несъществените отклонения от съгласуваните проекти от изпълнителя или от лице, определено от възложителя.

(2) Ексекутивната документация съдържа пълен комплект чертежи за действително извършените строителни и монтажни работи. Тя се заверява от възложителя, строителя, ~~лицето, упражнителя~~ **физическите лица, упражнили** авторски надзор, от физическото лице, упражняващо технически контрол за част "Конструктивна", и от лицето, извършило строителния надзор. Предаването се удостоверява с **подпис и** печат на съответната администрация, **и на физическите лица, положени** ~~положен~~ върху всички графични и текстови материали. Ексекутивната документация **и доказателствата за проведен и разплатен авторски надзор по всички специалности съгласно чл.162, ал.2 са** е-неразделна част от издадените строителни книжа.

(3) При установени съществени отклонения от издадените строителни книжа органът, одобрил проектите, е длъжен:

~~1. да предприеме действията по чл. 223, ал. 3 – в случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5 – 8;~~

~~2. да разпреди съставянето на констативен акт и да уведоми органите на Дирекцията за национален строителен контрол – в случаите по чл. 154, ал. 2, т. 1 – 4.~~

1. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) да предприеме действията по чл. 223, ал. 2, т. 1 за строежите от четвърта, пета и шеста категория; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) да уведоми органите на Дирекцията за национален строителен контрол - за строежите от първа, втора и трета категория. (4) Когато строежът е изпълнен в съответствие с одобрените инвестиционни проекти, не се предава екзекутивна документация. (5) (Изм. - ДВ, бр. 29 от 2006 г.) Цялата екзекутивна документация се представя за безсрочно съхраняване на органа, издал разрешението за строеж, а в необходимия обем - и на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.	контрол - за строежите от първа, втора и трета категория." <u>3.към ал.4 се добавя второ изречение:</u> <u>„Това се документира с тристранен протокол между строител, строителен надзор и проектант.“</u>	1. да предприеме действията по чл. 223, ал. 2, т. 1 за строежите от четвърта, пета и шеста категория; 2. да уведоми органите на Дирекцията, за национален строителен контрол,- за строежите от първа, втора и трета категория. (4) Когато строежът е изпълнен в съответствие с одобрените инвестиционни проекти, не се предава екзекутивна документация. <u>Това се документира с тристранен протокол между строител, строителен надзор и проектант.</u> (5) Цялата екзекутивна документация се представя за безсрочно съхраняване на органа, издал разрешението за строеж, а в необходимия обем - и на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.
Чл. 176а. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) След завършване на нов строеж, както и след реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващ строеж, се съставя технически паспорт на строежа. Не се съставят	<u>§ 82.а В чл. 176(а), ал. 1 в първо изречение се добавя трето изречение:</u> <u>„Неразделна част от техническия паспорт е екзекутивният проект съгласно чл.175 и чл.176.“</u>	Чл. 176а. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) След завършване на нов строеж, както и след реконструкция, основно обновяване, основен ремонт или преустройство на съществуващ строеж, се съставя технически паспорт на строежа. Не се съставят технически паспорти за строежите по глава трета, раздел VII и VIII. <u>Неразделна част от</u>

технически паспорти за строежите по глава трета, раздел VII и VIII. (2) В техническия паспорт на строежа се определят сроковете за извършване на основните и текущите ремонти на строежа и се съдържат данни за всички издадени сертификати на строежа, изискващи се от други нормативни актове. (3) В техническия паспорт на строежа се посочват всички извършени реконструкции, основни ремонти и преустройства, съответствието на характеристиките на строежа с изискванията на действащите нормативни актове и документи и необходимите мерки за тяхното подобряване. (4) Техническият паспорт на строежа се съставя в два оригинални екземпляра - по един за възложителя и за органа, издал разрешението за строеж, а когато разрешението за строеж е издадено от орган по чл. 5, ал. 7, екземпляр от техническия паспорт на строежа се предава и на органа по чл. 5, ал. 5. Възложителят предоставя заверено копие от техническия паспорт на строежа на Агенцията по геодезия, картография и кадастър.		<u>техническият паспорт е екзекутивният проект съгласно чл.175 и чл.176.</u> (2) В техническия паспорт на строежа се определят сроковете за извършване на основните и текущите ремонти на строежа и се съдържат данни за всички издадени сертификати на строежа, изискващи се от други нормативни актове. (3) В техническия паспорт на строежа се посочват всички извършени реконструкции, основни ремонти и преустройства, съответствието на характеристиките на строежа с изискванията на действащите нормативни актове и документи и необходимите мерки за тяхното подобряване. (4) Техническият паспорт на строежа се съставя в два оригинални екземпляра - по един за възложителя и за органа, издал разрешението за строеж, а когато разрешението за строеж е издадено от орган по чл. 5, ал. 7, екземпляр от техническия паспорт на строежа се предава и на органа по чл. 5, ал. 5. Възложителят предоставя заверено копие от техническия паспорт на строежа на Агенцията по геодезия, картография и кадастър. (5) Органите по чл. 5, ал. 5 и 7 поддържат архив на издадените технически паспорти и водят регистър за тях. (6) Министърът на регионалното развитие и благоустройството издава наредба, с която се определят обхватът и съдържанието на техническите паспорти, както и редът за тяхното съставяне, предоставяне, регистриране и съхраняване. (7) (нова) След завършване на нови жилищни или общественообслужващи сгради, се съставя енергиен паспорт, който е неразделна част от техническия им паспорт. Обхватът, съдържанието и
--	--	---

(5) Органите по чл. 5, ал. 5 и 7 поддържат архив на издадените технически паспорти и водят регистър за тях. (6) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Министърът на регионалното развитие и благоустройството издава наредба, с която се определят обхватът и съдържанието на техническите паспорти, както и редът за тяхното съставяне, предоставяне, регистриране и съхраняване. (7) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Сроковете за съставяне на техническите паспорти за отделните категории съществуващи строежи, в т.ч. държавна и общинска собственост, се определят в наредбата по ал. 6.		образците на енергийните паспорти, както и редът за тяхното съставяне се определят с наредбата по ал. 6.
Чл. 176б. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) Техническият паспорт на нов строеж се съставя от лицето, упражняващо строителен надзор, или от техническия ръководител - за строежите от пета категория, преди въвеждането му в експлоатация от компетентния орган. (2) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Техническият паспорт на съществуващ строеж се съставя след обследване на	<u>§ 83. В чл.176 б се правят следните промени:</u> <u>а) ал.2 се изменя така:</u> „(2) Техническият паспорт на съществуващ строеж се съставя след обследване на строежа за установяване на характеристиките му, свързани с изискванията на чл. 169, ал. 1 - 3, от лицата, извършили обследването, <u>съгласно чл.176в. Или от консултант,</u>	Чл. 176б. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г.) (1) Техническият паспорт на нов строеж се съставя от лицето, упражняващо строителен надзор, или от техническия ръководител - за строежите от пета категория, преди въвеждането му в експлоатация от компетентния орган. (2) Техническият паспорт на съществуващ строеж се съставя след обследване на строежа за установяване на характеристиките му, свързани с изискванията на чл. 169, ал. 1 - 3, от лицата, извършили обследването, <u>съгласно чл.176в. Или от консултант, получил</u>

строежа за установяване на характеристиките му, свързани с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3, от лицата, извършили обследването. (3) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) В техническия паспорт на строежа в сроковете по наредбата по чл. 176а, ал. 6 се вписват задължителните строителни и монтажни работи за привеждане на строежите в съответствие с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3.	<u>получил удостоверение по реда на наредбата по чл.166, ал.2, въз основа на вече извършеното обследване и по отделен договор с възложителя."</u> <u>б) създава ал. 3 със следния текст:</u> „(3) В техническия паспорт на строежа в сроковете по наредбата по чл. 176а, ал. 6 се вписват задължителните строителни и монтажни работи за привеждане на строежите в съответствие с изискванията на <u>чл. 169, ал. 1 – 3</u>”	<u>удостоверение по реда на наредбата по чл.166, ал.2, въз основа на вече извършеното обследване и по отделен договор с възложителя.</u> (3) В техническия паспорт на строежа в сроковете по наредбата по чл. 176а, ал. 6 се вписват задължителните строителни и монтажни работи за привеждане на строежите в съответствие с изискванията на <u>чл. 169, ал. 1 – 3</u>
Чл. 176в. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Обследването на строежите се извършва от консултант, получил удостоверение по реда на наредбата по чл. 166, ал. 2, или от проектант от различни специалности с пълна проектантска правоспособност. (2) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Когато обследването се извършва от консултант, в състава му се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10.	<u>§ 84. В чл. 176в се правят следните изменения и допълнения:</u> 1.В ал. 1 думите „получил лиценз от министъра на регионалното развитие и благоустройството” се заменят с „получил удостоверение” се изменя така: „(1) Обследването на строежите се извършва от <u>екип (или по отделно) от проектант от различни специалности с пълна проектантска правоспособност по договор с възложителя.</u> консултант, получил лиценз от министъра на регионалното развитие и благоустройството <u>получил удостоверение по реда на наредбата по чл. 166, ал. 2, или от</u>	Чл. 176в. (Нов - ДВ, бр. 76 от 2006 г.) (1) Обследването на строежите се извършва от <u>екип (или по отделно) от проектант от различни специалности с пълна проектантска правоспособност по договор с възложителя.</u> консултант, получил лиценз от министъра на регионалното развитие и благоустройството <u>получил удостоверение по реда на наредбата по чл. 166, ал. 2, или от проектант от различни специалности с пълна проектантска правоспособност.</u> (2) Когато обследването се извършва от консултант, в състава му се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна" и включени в списък, изготвен от Камарата на инженерите в инвестиционното проектиране, който се обнародва в "Държавен вестник". <u>(2) Когато обследването се извършва от консултант, в</u>

(3) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Когато обследването се извършва от проектанти, в състава им се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10, както и проектанти от различни специалности с пълна проектантска правоспособност, за оценка на останалите характеристики на строежите по чл. 169, ал. 1 и 3. (4) Обследването за енергийна ефективност е част от общото обследване на строежите и се извършва от физически или юридически лица, които отговарят на изискванията, определени в Закона за енергийната ефективност. (5) Редът за извършване на обследването на строежите се определя с наредбата по чл. 176а, ал. 6.	проектанти от различни специалности с пълна проектантска правоспособност." 2. Аlineя 2 се изменя така: „(2) Когато обследването се извършва от консултант, в състава му се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10." <u>„(2) (нова) Възложителят възлага с отделен договор в съответствие с чл.139, ал.3 и ал.4 и чл.142, ал.10 на физическо лице да извърши технически контрол и да изготви доклада за съответствие по чл.169, ал.1,2 и3 на част „Конструктивна“. То не може да е взаимно свързано лице по смисъла на Търговския закон с възложителя, консултанта и наетите за обследването проектанти, за което се прилага съответната декларация към договора."</u> 3.В ал. 3 след думите „част „Конструктивна“ се добавя „които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10“ и се поставя запетая, се изменя така:	състава му се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10. <u>(2) (нова) Възложителят възлага с отделен договор в съответствие с чл.139, ал.3 и ал.4 и чл.142, ал.10 на физическо лице да извърши технически контрол и да изготви доклада за съответствие по чл.169, ал.1,2 и3 на част „Конструктивна“. То не може да е взаимно свързано лице по смисъла на Търговския закон с възложителя, консултанта и наетите за обследването проектанти, за което се прилага съответната декларация към договора.</u> (3) Когато обследването се извършва от проектанти, в състава им се включват физически лица, упражняващи технически контрол по част "Конструктивна", които отговарят на изискванията на чл. 142, ал. 10, както и проектанти от различни специалности с пълна проектантска правоспособност, за оценка на останалите характеристики на строежите по чл. 169, ал. 1–3. <u>(3) (нова) Обследването по ал.1 е в обем, необходим само за изготвянето на технически паспорт, не може да замести екзекутивната документация и да се използва за основа на проектирането на реконструкции, основни обновления и основни ремонти на строежите. В тези случаи се</u>
---	---	---

	<u>„(3) (нова) Обследването по ал.1 е в обем, необходим само за изготвянето на технически паспорт, не може да замести екзекутивната документация и да се използва за основа на проектирането на реконструкции, основни обновления и основни ремонти на строежите. В тези случаи се извършва отделно подробно проучване и обследване като част от инвестиционното проектиране от проектант по смисъла на чл.162, ал.1 със съответните технически контроли и изготвяне на доклад за съответствие, съгласно чл.142, ал.10 и 12 и чл.139, ал.3 и 4. Те имат значението на екзекутивен проект. Ако проектирането не бъде възложено на извършилите проучването и обследването, те както и техническите им контроли носят солидарна отговорност с участниците в процеса на строителството по чл.160, ал.1 за своята дейност.“</u>	<u>извършва отделно подробно проучване и обследване като част от инвестиционното проектиране от проектант по смисъла на чл.162, ал.1 със съответните технически контроли и изготвяне на доклад за съответствие, съгласно чл.142, ал.10 и 12 и чл.139, ал.3 и 4. Те имат значението на екзекутивен проект. Ако проектирането не бъде възложено на извършилите проучването и обследването, те както и техническите им контроли носят солидарна отговорност с участниците в процеса на строителството по чл.160, ал.1 за своята дейност.</u> (4) Обследването за енергийна ефективност е част от общото обследване на строежите и се извършва от физически или юридически лица, които отговарят на изискванията, определени в Закона за енергийната ефективност. (5) Редът за извършване на обследването на строежите се определя с наредбата по чл. 176а, ал. 6.
--	---	---

Чл. 178. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Не се разрешава да се ползват строежи или части от тях, преди да са въведени в експлоатация от компетентния орган по чл. 177. (2) Не подлежат на въвеждане в експлоатация строежите от шеста категория. (3) Строежите не се въвеждат в експлоатация, когато: 1. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) не са изпълнени в съответствие с одобрения инвестиционен проект, с изискванията на чл. 169, ал. 1 и 3 и чл. 169а, ал. 1, и/или не са съставени технически паспорт и сертификат за проектни енергийни характеристики; 2. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., предишна т. 1 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не са извършени мероприятията, предвидени в част "Вертикална планировка" и не е реализирано озеленяване по одобрения проект; 3. (предишна т. 2 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не са	<u>§ 86. В чл. 178 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. Вал. 3:. а) Създава се нова точка ,1: „1. не са изпълнени в съответствие с одобрения инвестиционен проект, с изисквания по чл. 169 ал. 1- 3 и с техническите спецификации по чл. 169а, ал. 1 и/или не са съставени технически и енергиен паспорт." б) досегашните точки 1- 5 стават съответно 2- 6. 2. В ал. 5 след.текста „При нарушения на ал. 1 и 4" се добавя текстът „на строежи от първа до трета категория". 3. Създава се нова ал.6 със следното съдържание: „(6) При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от четвърта и пета категория кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице, въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно." 4. Досегашните ал. 6 и 7 стават съответно ал. 7 и 8.	Чл. 178. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Не се разрешава да се ползват строежи или части от тях, преди да са въведени в експлоатация от компетентния орган по чл. 177. (2) Не подлежат на въвеждане в експлоатация строежите от шеста категория. (3) Строежите не се въвеждат в експлоатация, когато: 1. не са изпълнени в съответствие с одобрения инвестиционен проект, с изисквания по чл. 169 ал. 1- 3 и с техническите спецификации по чл. 169а, ал. 1 и/или не са съставени технически и енергиен паспорт. 4. 2. (доп. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) не са извършени мероприятията, предвидени в част "Вертикална планировка" и не е реализирано озеленяване по одобрения проект; 2. 3. не са премахнати съществуващи сгради и постройки, които не са включени в режима на застрояване, когато са предвидени за премахване в издадената виза за проектиране; 3. 4. не са завършени фасадите на сградите и постройките съобразно одобрения инвестиционен проект; 4. 5. (нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) не са изпълнени мероприятията по изграждане на улици, пътища или алеи съгласно чл. 69 в курортите, ваканционните селища, голф селищата, аквапарковете и в другите територии за рекреационни дейности, свързващи обекта с уличната или пътната мрежа и осигуряващи нормален достъп до
---	---	--

премахнати съществуващи сгради и постройки, които не са включени в режима на застрояване, когато са предвидени за премахване в издадената виза за проектиране; 4. (предишна т. 3 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не са завършени фасадите на сградите и постройките съобразно одобрения инвестиционен проект; 5. (нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г., предишна т. 4 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не са изпълнени мероприятията по изграждане на улици, пътища или алеи съгласно чл. 69 в курортите, ваканционните селища, голф селищата, аквапарковете и в другите територии за рекреационни дейности, свързващи обекта с уличната или пътната мрежа и осигуряващи нормален достъп до съответния поземлен имот; 6. (нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 01.01.2011 г., изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г., предишна т. 5 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., отм. - ДВ, бр. 13 от 2017 г.) 7. (нова - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г., предишна т. 6 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) не е издадено разрешение или		съответния поземлен имот; 5- 6. (нова - ДВ, бр. 41 от 2010 г., в сила от 1.01.2011 г.) липсва определен размер на отчисленията за единица депониран отпадък съгласно чл. 71а от Закона за управление на отпадъците. (4) Не се разрешава строежи или части от тях да се ползват не по предназначението им или в нарушение на условията за въвеждане в експлоатация. (5) При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от първа до трета категория началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно. (6) При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от четвърта и пета категория кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице, въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно. (6) (7) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г.) При нарушения на
--	--	---

регистрационен документ за дейности с отпадъци, когато такива се изискват по реда на чл. 67 и 78 от Закона за управление на отпадъците. (4) Не се разрешава строежи или части от тях да се ползват не по предназначението им или в нарушение на условията за въвеждане в експлоатация. (5) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от първа до трета категория началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно. (6) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) При нарушения на ал. 1 и 4 на строежи от четвърта и пета категория кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице въз основа на съставен констативен акт забранява с мотивирана заповед ползването на		ал. 1 и 4 в специалните обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, министърът на отбраната, съответно министърът на вътрешните работи или председателят на Държавна агенция "Национална сигурност", с мотивирана заповед забранява обитаването, съответно ползването на строежите, и разпорежда извършването на необходимите действия по привеждането им в съответствие с издаденото разрешение за ползване и другите строителни книжа. (7) (8) След отстраняване на причините, които са предизвикали забраната, и след заплащане на дължимите глоби и такси въвеждането на строежите в експлоатация се разрешава или удостоверява от органите по чл. 177.
---	--	---

строежите и разпорежда тяхното освобождаване, прекъсване на захранването им с електрическа и топлинна енергия, с вода, газ, телефон и други. Разпореждането е задължително за доставчиците и се изпълнява незабавно. (7) (Доп. - ДВ, бр. 33 от 2008 г., предишна ал. 6 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. и доп. - ДВ, бр. 79 от 2015 г., в сила от 01.11.2015 г.) При нарушения на ал. 1 и 4 в специалните обекти, свързани с отбраната и сигурността на страната, министърът на отбраната, съответно министърът на вътрешните работи, председателят на Държавна агенция "Национална сигурност" или председателят на Държавна агенция "Разузнаване", с мотивирана заповед забранява обитаването, съответно ползването на строежите, и разпорежда извършването на необходимите действия по привеждането им в съответствие с издаденото разрешение за ползване и другите строителни книжа. (8) (Предишна ал. 7 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) След отстраняване на причините, които са предизвикали забраната, и след заплащане на дължимите глоби и такси въвеждането на строежите в експлоатация се разрешава или удостоверява от органите по чл. 177.		
---	--	--

Раздел III. Премахване на негодни за ползване или застрашаващи сигурността строежи Чл. 195. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Собствениците на строежи са длъжни да ги поддържат в техническо състояние, отговарящо на основните изисквания по чл. 169, ал. 1 и 3, да не извършват и да не допускат извършването на промени в тях, които водят или могат да доведат до влошаване на проектните нива на съответствие с изискванията за целия строеж или за отделни негови характеристики. (2) (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) (3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) При аварии или други обстоятелства, застрашаващи обект по ал. 1 с увреждане или разрушаване, собственикът на обекта е длъжен да предприеме незабавни действия за тяхното предотвратяване или за отстраняване на	<u>§ 87. В чл. 195, ал. 5 думите „обекти по ал. 1“ се заменят със „заварени или търпими строежи“.</u>	Чл. 195. (Изм. - ДВ, бр. 28 от 2005 г., бр. 94 от 2005 г., бр. 61 от 2007 г.) (1) Собствениците на строежи са длъжни да ги поддържат в техническо състояние, отговарящо на съществените изисквания по чл. 169, ал. 1 - 3, да не извършват и да не допускат извършването на промени в тях, които водят или могат да доведат до влошаване на проектните нива на съответствие с изискванията за целия строеж или за отделни негови характеристики. (2) (Отм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) (3) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) При аварии или други обстоятелства, застрашаващи обект по ал. 1 с увреждане или разрушаване, собственикът на обекта е длъжен да предприеме незабавни действия за тяхното предотвратяване или за отстраняване на причинените увреждания, възстановяване на обекта и да уведоми общината. (4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) В случай че обект по ал. 1 не се поддържа в добро състояние, както и при възникване на обстоятелствата по ал. 3, кметът на общината издава заповед, с която задължава собственика да извърши в определен срок необходимите ремонтни и възстановителни дейности за поправяне или заздравяване. (5) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Кметът на общината може да задължи със заповед

причинените увреждания, възстановяване на обекта и да уведоми общината. (4) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) В случай че обект по ал. 1 не се поддържа в добро състояние, както и при възникване на обстоятелствата по ал. 3, кметът на общината издава заповед, с която задължава собственика да извърши в определен срок необходимите ремонтни и възстановителни дейности за поправяне или заздравяване. (5) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Кметът на общината може да задължи със заповед собствениците на заварени или търпими строежи да премахнат, преобразуват или ремонтират неподходящи по местонахождение, разположение, вид и материали огради, гаражи, второстепенни, селскостопански и други обекти по чл. 151, ал. 1, временни постройки, септични ями, канализационни съоръжения, насаждения, както и да извършат необходимите работи в интерес на сигурността, безопасността на движението, здравеопазването, хигиената, естетиката, чистотата и спокойствието на гражданите.		собствениците на обекти по ал. 1 заварени или търпими строежи да премахнат, преобразуват или ремонтират неподходящи по местонахождение, разположение, вид и материали огради, гаражи, второстепенни, селскостопански и временни постройки, септични ями, канализационни съоръжения, насаждения, както и да извършат необходимите работи в интерес на сигурността, безопасността на движението, здравеопазването, хигиената, естетиката, чистотата и спокойствието на гражданите. (6) Кметът на общината издава заповед за премахване на строежи, които поради естествено износване или други обстоятелства са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване, създават условия за възникване на пожар или са вредни в санитарно-хигиенно отношение и не могат да се поправят или заздравят. (7) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Собствениците на обекти по ал. 1 носят имуществена отговорност за причинени вреди и пропуснати ползи от своите виновни действия или бездействия, в резултат на които е настъпила авария на строежа, довела до материални щети или увреждане на трети лица и имоти.
--	--	---

(6) Кметът на общината издава заповед за премахване на строежи, които поради естествено износване или други обстоятелства са станали опасни за здравето и живота на гражданите, негодни са за използване, застрашени са от самосрутване, създават условия за възникване на пожар или са вредни в санитарно-хигиенно отношение и не могат да се поправят или заздравят. (7) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Собствениците на обекти по ал. 1 носят имуществена отговорност за причинени вреди и пропуснати ползи от своите виновни действия или бездействия, в резултат на които е настъпила авария на строежа, довела до материални щети или увреждане на трети лица и имоти.		
Чл. 196. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Състоянието на обектите и необходимите ремонтни и възстановителни дейности, както и обстоятелствата по чл. 195, ал. 6 се установяват с протокол от комисия, назначена от кмета на общината. (2) Комисията действа служебно или по искане на заинтересованите лица, като събира всички необходими данни за вида и	<u>§ 88. В чл. 196 се правят следните изменения:</u> 1. В ал. 5 изречение второ се заличава. 2. Алинея 6 се изменя така: „(6) В случаите по ал. 5 въз основа на влязлата в сила заповед по ал. 3 и протокол за извършените разходи се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.“	Чл. 196. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г.) Състоянието на обектите и необходимите ремонтни и възстановителни дейности, както и обстоятелствата по чл. 195, ал. 6 се установяват с протокол от комисия, назначена от кмета на общината. (2) Комисията действа служебно или по искане на заинтересованите лица, като събира всички необходими данни за вида и състоянието на строежа и изслушва заинтересованите лица. Въз основа на констатациите, отразени в протокола, комисията предлага на кмета на

състоянието на строежа и изслушва заинтересованите лица. Въз основа на констатациите, отразени в протокола, комисията предлага на кмета на общината строежът да се поправи, заздравява или да бъде премахнат. (3) (Доп. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) Строежите се поправят, заздравяват или премахват от собствениците за тяхна сметка в срок, определен в заповедта на кмета на общината по чл. 195, ал. 4, 5 или 6. Когато строежът създава непосредствена опасност за здравето или живота на гражданите, кметът на общината допуска предварително изпълнение на заповедта. Премахването на строежи се извършва след одобряване на план за управление на строителни отпадъци по чл. 11 от Закона за управление на отпадъците. (4) Заповедта по ал. 3 се съобщава на заинтересованите лица и може да се обжалва по реда на чл. 215. (5) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Когато в заповедта по ал. 3 е допуснато предварително изпълнение или тя не е изпълнена в определения срок, строежът се поправя, заздравява или		общината строежът да се поправи, заздравява или да бъде премахнат. (3) Строежите се поправят, заздравяват или премахват от собствениците за тяхна сметка в срок, определен в заповедта на кмета на общината по чл. 195, ал. 4, 5 или 6. Когато строежът създава непосредствена опасност за здравето или живота на гражданите, кметът на общината допуска предварително изпълнение на заповедта. (4) Заповедта по ал. 3 се съобщава на заинтересованите лица и може да се обжалва по реда на чл. 215. (5) Когато в заповедта по ал. 3 е допуснато предварително изпълнение или тя не е изпълнена в определения срок, строежът се поправя, заздравява или премахва от общината по ред, определен с наредба на общинския съвет. В този случай върху недвижимия имот се вписва ипотека в полза на общината. (6) Въз основа на влязлата в сила заповед по ал. 3 и протокол за извършените разходи се издава изпълнителен лист в полза на общината за събиране на вземането по реда на чл. 237, буква "к" от Гражданския процесуален кодекс. (6) В случаите по ал. 5 въз основа на влязлата в сила заповед по ал. 3 и протокол за извършените разходи се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (7) Собствениците на строежите са длъжни да осигурят достъп за извършване на дейностите, определени в заповедта на кмета на общината. При отказ достъпът се
--	--	---

премахва от общината по ред, определен с наредба на общинския съвет. (6) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) В случаите по ал. 5 въз основа на влязлата в сила заповед по ал. 3 и протокол за извършените разходи се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (7) Собствениците на строежите са длъжни да осигурят достъп за извършване на дейностите, определени в заповедта на кмета на общината. При отказ достъпът се осигурява принудително със съдействието на полицията. (8) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) За недвижими културни ценности установяването на състоянието им и последващите мерки и процедури се извършват по реда на Закона за културното наследство.		осигурява принудително със съдействието на полицията. (8) (Нова - ДВ, бр. 54 от 2011 г.) За недвижими културни ценности установяването на състоянието им и последващите мерки и процедури се извършват по реда на Закона за културното наследство.
Чл. 222. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице:	<u>§ 99. В чл. 222 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. В ал. 1: а) основният текст се изменя така:	Чл. 222. (1) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице За строежите от първа, втора и трета категория началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице:

1. (доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) спира незаконни строежи от първа до трета категория включително, по смисъла на чл. 225, ал. 2, части от тях, както и отделни строителни и монтажни работи; 2. (изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) спира строежи от първа до трета категория включително, части от тях или отделни строителни и монтажни работи, с нарушения по чл. 224, и дава разрешение за продължаването им след отстраняване на нарушенията и заплащане на дължимите глоби и имуществени санкции; 3. забранява достъпа до строежи по т. 1 и 2 и разпорежда поставянето на отличителни знаци за ограничаване и недопускане на хора и механизация на строежите; 4. забранява захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ на строежи по т. 1 и 2; 5. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) забранява влагането на строителни продукти, които не отговарят на изискванията по чл. 169а, ал. 1, и извършва проверки в	„За строежите от първа, втора и трета категория началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице:“; б) в т. 1 накрая се добавя „по смисъла на чл. 225, ал. 2, части от тях, както и отделни строителни и монтажни работи“; в) в т. 2 запетаята и думите „извършвани в отклонение от одобрените строителни книжа“ се заменят със „с нарушения по чл. 224“; г) в т. 9 думите „предлага отнемането на лицензи“ се заменят със „спира или прекратява регистрацията“ <u>и думите „извършване оценяване“ се заменят с „изготвяне на комплексен доклад за“</u>; д) създава се нова т. 13: „13. издава заповеди за обследване на аварии <u>или съответствието на инвестиционните проекти, тяхното изпълнение и вложени материали с изискванията на чл.169, ал.1, 2 и 3 при съмнения за предаварийни състояния</u> в строителството по реда на наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството за всички категории строежи;“	1. спира незаконни строежи по смисъла на чл. 225, ал. 2, части от тях, както и отделни строителни и монтажни работи; 2. спира строежи, части от тях или отделни строителни и монтажни работи, извършвани в отклонение от одобрените строителни книжа с нарушения по чл. 224 и дава разрешение за продължаването им след отстраняване на нарушенията и заплащане на дължимите глоби и имуществени санкции; 3. забранява достъпа до строежи по т. 1 и 2 и разпорежда поставянето на отличителни знаци за ограничаване и недопускане на хора и механизация на строежите; 4. забранява захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ на строежи по т. 1 и 2; 5. (доп. - ДВ, бр. 76 от 2006 г.) забранява влагането на строителни продукти, които не са оценени за съответствие със съществените изисквания към строежите, и извършва проверки в местата за производство на строителни продукти; 6. забранява ползването на строежи или на части от тях, които не са въведени в експлоатация по установения ред или се ползват не по предназначението си съгласно издадените строителни книжа и условията за въвеждане в експлоатация; 7. забранява достъпа до строежи или до части от тях, които не са въведени в експлоатация по установения ред или се ползват не по предназначението си съгласно
---	---	--

местата за производство на строителни продукти; 6. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) забранява ползването на строежи от първа до трета категория включително или на части от тях, които не са въведени в експлоатация по установения ред или се ползват не по предназначението си съгласно издадените строителни книжа и условията за въвеждане в експлоатация; 7. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) забранява достъпа до строежи от първа до трета категория включително или до части от тях, които не са въведени в експлоатация по установения ред или се ползват не по предназначението си съгласно издадените строителни книжа и условията за въвеждане в експлоатация, забранява захранването им с електрическа и топлинна енергия, вода и газ и разпорежда поставянето на отличителни знаци за ограничаване на достъпа и недопускане на хора и други; 8. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) издава разрешения за ползване на строежи от първа до трета категория	е) досегашните т. 13 и 14 стават съответно т. 14 и 15. 2. В ал. 2 основният текст се изменя така: „За строежите от първа, втора и трета категория органите на Дирекцията за национален строителен контрол съобразно своята компетентност:”.	издадените строителни книжа и условията за въвеждане в експлоатация, забранява захранването им с електрическа и топлинна енергия, вода и газ и разпорежда поставянето на отличителни знаци за ограничаване на достъпа и недопускане на хора и други; 8. издава разрешения за ползване на строежи или отказва издаването им; 9. (изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) предлага отнемането на лицензи спира или прекратява регистрацията на консултанти за извършване-оценяване <u>изготвяне на комплексен доклад за</u> съответствието на инвестиционните проекти и/или за упражняване на строителен надзор; 10. издава заповеди за премахване на незаконни строежи; 11. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г.) издава заповеди за отмяна или изменение на заповедите на началниците на регионалните дирекции за национален строителен контрол, за които не е предвиден пряк съдебен контрол, при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс; 12. предписва изпълнение на укрепителни и възстановителни мерки за недопускане на аварии, щети и други на строежи и на части от тях, за които е спряно строителството, действието на строителните книжа или е забранено ползването им; 13. издава заповеди за обследване на аварии <u>или съответствието на инвестиционните</u>
--	---	--

включително или отказва издаването им; 9. (изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) спира или прекратява регистрацията на консултанти за извършване оценяване съответствието на инвестиционните проекти и/или за упражняване на строителен надзор; 10. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) издава заповеди за премахване на незаконни строежи по смисъла на чл. 225, ал. 2 от първа до трета категория включително; 11. (изм. - ДВ, бр. 30 от 2006 г., в сила от 12.07.2006 г.) издава заповеди за отмяна или изменение на заповедите на началниците на регионалните дирекции за национален строителен контрол, за които не е предвиден пряк съдебен контрол, при условията и по реда на Административнопроцесуалния кодекс; 12. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) предписва изпълнение на укрепителни и възстановителни мерки за недопускане на аварии, щети и други на строежи по т. 1, 2 и 6 и на части от тях, за които е спряно строителството, действието на		<u>проекти, тяхното изпълнение и вложени материали с изискванията на чл.169, ал.1, 2 и 3 при съмнения за предаварийни състояния</u> в строителството по реда на наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството за всички категории строежи; 13. 14. разпорежда освобождаване на строежа и на строителната площадка от хора, механизация, изделия, продукти, материали, общоопасни средства и други; 14. 15. налага предвидените в този закон санкции. (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Органите на Дирекцията за национален строителен контрол съобразно своята компетентност За строежите от първа, втора и трета категория органите на Дирекцията за национален строителен контрол съобразно своята компетентност:: 1. констатира незаконно строителство; 2. констатира нарушения при ползването на строежи или на части от тях; 3. констатира нарушения при издаването на строителни книжа; 4. изпълняват заповедите за спиране, за забрана на ползването, за забрана на достъпа до строежи и строителни площадки и за премахване на незаконни строежи; 5. обследват аварии в строителството; 6. контролират изпълнението на мероприятията за възстановяване на територии с особена
--	--	---

строителните книжа или е забранено ползването им; 13. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) издава заповеди за обследване на аварии в строителството по реда на наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството за всички категории строежи; 14. (предишна т. 13 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) разпорежда освобождаване на строежа по т. 1, 2, 6 и 7 и на строителната площадка от хора, механизация, изделия, продукти, материали, общоопасни средства и други; 15. (предишна т. 14 - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) налага предвидените в този закон глоби и имуществени санкции за всички категории строежи. (2) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) Органите на Дирекцията за национален строителен контрол съобразно своята компетентност:		териториалноустройствена защита; 7. установяват други нарушения на този закон и на подзаконовите нормативни актове по прилагането му; 8. създават и поддържат регистър на издадените наказателни постановления; 9. заверяват заповедни книги в предвидените от закона случаи. (3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) При привеждане в изпълнение на заповеди за спиране, за забрана на ползването, достъпа и за принудително премахване на незаконни строежи органите на Дирекцията за национален строителен контрол имат право да използват на територията на строителната площадка следните специални средства: 1. устройства за принудително ограничаване придвижването на автомобили и строителна механизация или за преместване на такава механизация извън строителната площадка; 2. устройства за отваряне на прегради и помещения; 3. светлинни и звукови устройства; 4. строителни машини и строителна механизация, технически средства и способности. (4) Средствата по ал. 3 могат да бъдат използвани само от служители, които притежават необходимата квалификация. (5) При противодействие или при отказ да се изпълни
--	--	---

1. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) констатира незаконни строежи и строежи с нарушения от първа, втора и трета категория; 2. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) констатира нарушения при ползването на строежи от първа до трета категория включително или на части от тях; 3. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) констатира нарушения при издаването на строителни книжа за всички категории строежи; 4. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) изпълняват заповедите на началника на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице за спиране, за забрана на ползването, за забрана на достъпа до строежи и строителни площадки и за премахване на незаконни строежи; 5. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) обследват аварии в строителството за всички категории строежи; 6. (отм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) 7. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) установяват други нарушения на този закон и на подзаконовите нормативни актове по прилагането му за всички категории строежи;		разпореждане за достъп или за освобождаване на строителната площадка или в други случаи, определени със закона, разпореждането се изпълнява принудително със съдействието на органите на Министерството на вътрешните работи.
--	--	--

8. (доп. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) създават и поддържат регистър на издадените наказателни постановления от началника на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице; 9. заверяват заповедни книги в предвидените от закона случаи. (3) (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) При привеждане в изпълнение на заповеди за спиране, за забрана на ползването, достъпа и за принудително премахване на незаконни строежи органите на Дирекцията за национален строителен контрол имат право да използват на територията на строителната площадка следните специални средства: 1. устройства за принудително ограничаване придвижването на автомобили и строителна механизация или за преместване на такава механизация извън строителната площадка; 2. устройства за отваряне на прегради и помещения; 3. светлинни и звукови устройства;		
---	--	--

4. строителни машини и строителна механизация, технически средства и способности. (4) Средствата по ал. 3 могат да бъдат използвани само от служители, които притежават необходимата квалификация. (5) При противодействие или при отказ да се изпълни разпореждане за достъп или за освобождаване на строителната площадка или в други случаи, определени със закона, разпореждането се изпълнява принудително със съдействието на органите на Министерството на вътрешните работи.		
Глава двадесет и първа. НЕДОПУСКАНЕ И ОТСТРАНЯВАНЕ НА НЕЗАКОННО СТРОИТЕЛСТВО (ЗАГЛ. ИЗМ. - ДВ, БР. 65 ОТ 2003 Г.) Чл. 224. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или до част от строеж от първа до трета категория, който се извършва:	<u>§ 102. Чл. 224 се изменя така:</u> Чл. 224. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Кметът на общината с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или част от строеж, който се извършва: 1. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) без одобрени инвестиционни проекти и/или без влязло в сила разрешение за строеж; 2. при съществени отклонения по смисъла на чл. 154, ал. 2;	„Чл. 224. (1) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или до част от строеж от първа до трета категория, който се извършва: 1. без влязло в сила разрешение за строеж; 2. при съществени отклонения по смисъла на чл. 154, ал. 2, т. 5-8; 3. със строителни продукти <u>и инвестиционни проекти</u>, несъответстващи на съществените изисквания към строежите и на изискванията на чл. 169а, ал. 1, или в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и

1. без влязло в сила разрешение за строеж; 2. при съществени отклонения по смисъла на чл. 154, ал. 2, т. 5 - 8; 3. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) със строителни продукти, несъответстващи на изискванията на чл. 169а, ал. 1, или в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи и на основните изисквания към строежите по чл. 169, ал. 1 и 3; 4. без осигурен от възложителя строителен надзор в случаите, когато такъв е задължителен; 5. без да е съставен протокол за строителна линия и ниво и/или без да е заверена заповедната книга; 6. без съгласуване с Министерството на културата при условията и по реда на Закона за културното наследство - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони, когато това се изисква по реда на този закон; 7. без да са изпълнени специалните изисквания и/или да са налице актовете по смисъла на чл. 142, ал. 5, т. 7 и 8. 8. (нова - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) без осигурен от възложителя авторски	3. със строителни продукти, несъответстващи на съществените изисквания към строежите или в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи; 4. без осигурен от възложителя строителен надзор в случаите, когато такъв е задължителен; 5. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) без да е съставен протокол за строителна линия и ниво и/или без да е заверена заповедната книга; 6. (нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) без съгласуване с Министерството на културата при условията и по реда на чл. 125, ал. 5 - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони. (2) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват с констативен акт, съставен от длъжностните лица по чл. 223, ал. 2. Констативният акт се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта по ал. 1 се издава в тридневен срок от изтичане на срока по изречение второ. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта на кмета се поставят на обекта и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. Копия от констативния акт и от заповедта по ал. 1 се изпращат на началника на Дирекцията за	монтажните работи и на съществените изисквания към строежите по чл. 169, ал. 1, 2 и 3; 4. без осигурен от възложителя строителен надзор в случаите, когато такъв е задължителен; 5. без да е съставен протокол за строителна линия и ниво и/или без да е заверена заповедната книга; 6. без съгласуване с Министерството на културата при условията и по реда на чл. 125, ал. 5 – за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони; 7. без да са изпълнени специалните изисквания и/или да са налице актовете по смисъла на чл. 142, ал. 5, т. 7 и 8. (2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват с констативен акт, съставен от органите на Дирекцията за национален строителен контрол. Констативният акт се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта по ал. 1 се издава в 3-дневен срок от изтичането на срока по изречение второ. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (3) Със заповедта по ал. 1 се дават задължителни указания за отстраняване на причините, довели до спирането на строителството, и сроковете за тяхното изпълнение. При необходимост се разпорежда освобождаване на строежа и на строителната площадка от
---	--	--

надзор, в случаите когато такъв е задължителен (2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват с констативен акт, съставен от органите на Дирекцията за национален строителен контрол. Констативният акт се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта по ал. 1 се издава в тридневен срок от изтичането на срока по изречение второ. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (3) Със заповедта по ал. 1 задължително се дават указания за отстраняване на причините, довели до спирането на строителството, и сроковете за тяхното изпълнение. При необходимост се разпорежда освобождаване на строежа и на строителната площадка от хора и механизация, както и прекъсване на захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ. Заповедта е задължителна за доставчиците и се изпълнява незабавно. (4) Строителството, спряно със заповедта по ал. 1, може да продължи с разрешение на органа, който я е издал, след отстраняване	национален строителен контрол и на началника на регионалната дирекция за национален строителен контрол. (3) (Изм. – ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Когато обстоятелствата по ал. 1 са установени с констативен акт, съставен от органите за национален строителен контрол, заповедта по ал. 1 се издава от началника на Дирекцията за национален строителен контрол или от упълномощени от него лица. Копия от констативния акт и от заповедта се изпращат на кмета на общината. (4) Със заповедта по ал. 1 се дават задължителни указания за отстраняване на причините, довели до спирането на строителството, и сроковете за тяхното изпълнение. При необходимост се разпорежда освобождаване на строежа и на строителната площадка от хора и механизация, както и прекъсване на захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ. Заповедта е задължителна за доставчиците и се изпълнява незабавно. (5) (Доп. – ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Строителството, спряно със заповедта по ал. 1, може да продължи с разрешение на органа, който я е издал, след отстраняване на причините, довели до спирането му. В случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5 – 8 разрешението за продължаване на строителството се издава след представяне на	хора и механизация, както и прекъсване на захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ. Заповедта е задължителна за доставчиците и се изпълнява незабавно. (4) Строителството, спряно със заповедта по ал. 1, може да продължи с разрешение на органа, който я е издал, след отстраняване на причините, довели до спирането му. В случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5-8 разрешението за продължаване на строителството се издава след представяне на заснемане и други данни, изчисления и документи съобразно указанията по ал. 3, които се прилагат като неразделна част към одобрения инвестиционен проект и доказват, че съществените отклонения са отстранени и изпълнената част от строежа е законосъобразна. (5) При констатиране на строеж от първа до трета категория, незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2, органите на Дирекцията за национален строителен контрол съставят констативен акт, който се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта за спиране на незаконния строеж се издава от началника на Дирекцията за национален строителен контрол или от упълномощено от него длъжностно лице в 3-дневен срок от изтичането на срока за възражения. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството.
--	---	--

на причините, довели до спирането му. В случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5 - 8 разрешението за продължаване на строителството се издава след представяне на заснемане и други данни, изчисления и документи съобразно указанията по ал. 3, които се прилагат като неразделна част към одобрения инвестиционен проект и доказват, че съществените отклонения са отстранени и изпълнената част от строежа е законосъобразна. (5) При констатиране на строеж от първа до трета категория, незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2, органите на Дирекцията за национален строителен контрол съставят констативен акт, който се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта за спиране на незаконния строеж се издава от началника на Дирекцията за национален строителен контрол или от упълномощено от него длъжностно лице в тридневен срок от изтичането на срока за възражения. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството.	заснемане и други данни, изчисления и документи съобразно указанията по ал. 4, които се прилагат като неразделна част към одобрения инвестиционен проект и доказват, че съществените отклонения са отстранени и изпълнената част от строежа е законосъобразна. (6) (Нова - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) В тридневен срок от констатиране на незаконен строеж по смисъла на чл. 225, ал. 2 от служителите по чл. 223, ал. 2 кметът на общината изпраща преписката на началника на Дирекцията за национален строителен контрол за образуване на производство по чл. 225. (7) (Предишна ал. 6 - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) При констатиране на незаконен строеж по смисъла на чл. 225, ал. 2 органите за национален строителен контрол спират строителството, забраняват достъпа до строежа и изпращат преписката на началника на Дирекцията за национален строителен контрол за образуване на производство по чл. 225.	(6) Със заповедта за спиране по ал. 5 се забранява достъпът до строежа.”
--	--	--

(6) Със заповедта за спиране по ал. 5 се забранява достъпът до строежа.		
Чл. 224а. (Нов - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или до част от строеж от четвърта до шеста категория с нарушения по смисъла на чл. 224, ал. 1. (2) Обстоятелствата по ал. 1 се установяват с констативен акт, съставен от длъжностните лица по чл. 223, ал. 2. Констативният акт се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта по ал. 1 се издава в тридневен срок от изтичането на срока по изречение второ. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (3) Със заповедта по ал. 1 задължително се дават указания за отстраняване на причините, довели до спиране на строителството, и сроковете за тяхното изпълнение. При необходимост се разпорежда освобождаване на строежа и	<u>§ 103. Създава се нов чл. 224а:</u>	<u>§ 103. Създава се нов чл. 224а:</u> „Чл. 224а. (1) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или до част от строеж от четвърта до шеста категория с нарушения по смисъла на чл. 224, ал. 1, т. 1-5 и 7. (2) По реда на ал. 1 кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице с мотивирана заповед спира изпълнението и забранява достъпа до строеж или до част от строеж, извършван без съгласуване с Министерството на културата, при условията и по реда на чл. 125, ал. 5 - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони. (3) Обстоятелствата по ал. 1 и 2 се установяват с констативен акт, съставен от длъжностните лица по чл. 223, ал. 2. Констативният акт се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта по ал. 1 се издава в 3-дневен срок от изтичането на срока по изречение второ. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и

на строителната площадка от хора и механизация, както и прекъсване на захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ. Заповедта е задължителна за доставчиците и се изпълнява незабавно. (4) Строителството, спряно със заповедта по ал. 1, може да продължи с разрешение на органа, който я е издал, след отстраняване на причините, довели до спирането му. В случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5 - 8 разрешението за продължаване на строителството се издава след представяне на заснемане и други данни, изчисления и документи съобразно указанията по ал. 3, които се прилагат като неразделна част към одобрения инвестиционен проект и доказват, че съществените отклонения са отстранени. (5) При констатиране на строеж от четвърта до шеста категория или на част от него, незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2, от служителите по чл. 223, ал. 2 се съставя констативен акт, който се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта за спиране на незаконния строеж се издава от кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице в тридневен срок от изтичането на срока за възражения. Когато нарушителят е		на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (4) Със заповедите по ал. 1 и 2 се дават задължителни указания за отстраняване на причините, довели до спиране на строителството, и сроковете за тяхното изпълнение. При необходимост се разпорежда освобождаване на строежа и на строителната площадка от хора и механизация, както и прекъсване на захранването с електрическа и топлинна енергия, вода и газ. Заповедта е задължителна за доставчиците и се изпълнява незабавно. (5) Строителството, спряно със заповедите по ал. 1 и 2, може да продължи с разрешение на органа, който я е издал, след отстраняване на причините, довели до спирането му. В случаите по чл. 154, ал. 2, т. 5-8 разрешението за продължаване на строителството се издава след представяне на заснемане и други данни, изчисления и документи съобразно указанията по ал. 4, които се прилагат като неразделна част към одобрения инвестиционен проект и доказват, че съществените отклонения са отстранени и изпълнената част от строежа е законосъобразна. (6) При констатиране на строеж от четвърта до шеста категория или на част от него, незаконен по смисъла на чл. 225, ал. 2, от служителите по чл. 223, ал. 2 се съставя констативен акт, който се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Заповедта за спиране на незаконния строеж се издава от кмета на общината или от упълномощено от него длъжностно лице в 3-дневен срок
---	--	---

неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (6) Със заповедта за спиране по ал. 5 се забранява достъпът до строежа.		от изтичането на срока за възражения. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (7) Със заповедта за спиране по ал. 6 се забранява достъпът до строежа."
Чл. 225. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) (Доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на незаконни строежи от първа, втора и трета категория или на части от тях. (2) Строеж или част от него е незаконен, когато се извършва: 1. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) в несъответствие с предвижданията на действащия подробен устройствен план; 2. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) без одобрени инвестиционни проекти и/или без разрешение за строеж; 3. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) при съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект по чл. 154, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4;	<u>§ 104. В чл. 225 се правят следните изменения и допълнения:</u> <u>1. В ал. 1 след думите „незаконни строежи" се добавят думите „от първа, втора и трета категория".</u> <u>2. Вал. 2:</u> <u>а) т. 5 се изменя така:</u> <u>„5. при наличие на влязъл в сила отказ за издаване на акт по чл. 142, ал. 5, т. 8".</u> <u>б) създава се т. 6:</u> <u>"6. в нарушение на изискванията за строителство в територии с особена териториално-устройствена защита или с режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 2 и ал. 3."</u> <u>3. В ал. 3 се създава изречение</u>	Чл. 225. (Изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) (1) Началникът на Дирекцията за национален строителен контрол или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на незаконни строежи от първа, втора и трета категория или на части от тях. (2) Строеж или част от него е незаконен, когато се извършва: 1. (изм. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., бр. 103 от 2005 г.) в несъответствие с предвижданията на действащия подробен устройствен план; 2. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) без одобрени инвестиционни проекти и/или без разрешение за строеж; 3. (изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) при съществени отклонения от одобрения инвестиционен проект по чл. 154, ал. 2, т. 1, 2, 3 и 4; 4. със строителни продукти, несъответстващи на съществените изисквания към строежите, или в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи, ако това се отразява на конструктивната сигурност и

4. (изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) със строителни продукти, несъответстващи на изискванията по чл. 169а, ал. 1, или в нарушение на правилата за изпълнение на строителните и монтажните работи, ако това се отразява на конструктивната сигурност и безопасното ползване на строежа и е невъзможно привеждането на строежа в съответствие с изискванията на този закон; 5. (нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 19 от 2009 г., в сила от 10.04.2009 г., изм. - ДВ, бр. 92 от 2009 г., в сила от 20.11.2009 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) при наличие на влязъл в сила отказ за издаване на акт по чл. 142, ал. 5, т. 8; 6. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) в нарушение на изискванията за строителство в територии с особена териториалноустройствена защита или с режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 2 и 3. (3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г., доп. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на	<u>трето: „Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството.“.</u> <u>4. Ал. 5 се изменя така:</u> <u>„(5) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс.“</u> <u>4. В ал. 6:</u> <u>а) т.4 се изменя така:</u> <u>„4. проектанта и лицето, оценило съответствието техническите контроли, проверили проекта и изготвили доклади за оценка на съответствието по всички части, съгласно чл.139, ал.3 и 4 и чл.142, ал.10 и 12 и консултантската фирма, изготвила комплексния доклад за съответствие на инвестиционните проекти, съгласно чл.142, ал.5 - при несъответствие на одобрения инвестиционен проект, по който се изпълнява строежът, с изискванията за безопасност по чл. 169, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 и/или с предназначението на земята.“</u> <u>б) създава се т. 5:</u>	безопасното ползване на строежа и е невъзможно привеждането на строежа в съответствие с изискванията на този закон; 5. (нова - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) без съгласуване с Министерството на културата при условията и по реда на чл. 125, ал. 5 - за недвижими културни ценности и за строежи в техните граници и охранителните им зони. 5. при наличие на влязъл в сила отказ за издаване на акт по чл. 142, ал. 5, т. 8. 6. в нарушение на изискванията за строителство в територии с особена териториално-устройствена защита или с режим на превантивна устройствена защита по чл. 10, ал. 2 и ал. 3. (3) (Изм. - ДВ, бр. 103 от 2005 г.) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на констативен акт, съставен от длъжностни лица на Дирекцията за национален строителен контрол. Актът се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (4) Ако заповедта за премахване не се изпълни доброволно в определения в нея срок, тя се изпълнява принудително от органите на Дирекцията за национален строителен контрол самостоятелно или съвместно с лица, на които това е възложено от началника на дирекцията или от упълномощено от него длъжностно лице, по ред,
--	---	---

констативен акт, съставен от длъжностни лица на Дирекцията за национален строителен контрол. Актът се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (4) (Изм. - ДВ, бр. 66 от 2013 г., в сила от 26.07.2013 г., изм. - ДВ, бр. 98 от 2014 г., в сила от 28.11.2014 г.) Ако заповедта за премахване не се изпълни доброволно в определения в нея срок, тя се изпълнява принудително от органите на Дирекцията за национален строителен контрол самостоятелно или съвместно с лица, на които това е възложено от началника на дирекцията или от упълномощено от него длъжностно лице, по ред, установен с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (5) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се издава заповед за	<u>„5. възложителя на строежа.“</u>	установен с наредба на министъра на регионалното развитие и благоустройството. (5) (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г.) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се издава изпълнителен лист за събиране на вземането от задължените лица по реда на чл. 237, буква "к" от Гражданския процесуален кодекс. (5) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (6) Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на: - лицето, упражнило строителен надзор; - строителя - в случай че строителството е продължило след издадена заповед за спиране на строежа от Дирекцията за национален строителен контрол или заповед на лицето, упражняващо строителен надзор, вписана в заповедната книга на строежа; - строителя - в случаите по ал. 2, т. 2, 3 и 4; - проектанта и лицето, оценило съответствието <u>техническите контроли, проверили проекта и изготвили доклади за оценка на съответствието по всички части, съгласно чл.139, ал.3 и 4 и чл.142, ал.10 и 12 и</u>
--	---	---

незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (б) Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на: 1. лицето, упражнило строителен надзор; 2. строителя - в случай че строителството е продължило след издадена заповед за спиране на строежа от Дирекцията за национален строителен контрол или заповед на лицето, упражняващо строителен надзор, вписана в заповедната книга на строежа; 3. строителя - в случаите по ал. 2, т. 2, 3 и 4; 4. проектанта и лицето, оценило съответствието на инвестиционните проекти - при несъответствие на одобрения инвестиционен проект, по който се изпълнява строежът, с изискванията за безопасност по чл. 169, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 и/или с предназначението на земята; 5. (нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) възложителя на строежа.		<u>консултантската фирма, изготвила комплексния доклад за съответствие</u> на инвестиционните проекти, <u>съгласно чл.142, ал.5</u> - при несъответствие на одобрения инвестиционен проект, по който се изпълнява строежът, с изискванията за безопасност по чл. 169, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 и/или с предназначението на земята. 5. възложителя на строежа. (7) Отговорността на лицата по ал. 6 е солидарна.
---	--	--

(7) Отговорността на лицата по ал. 6 е солидарна.		
Чл. 225а. (Нов - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) (1) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на строежи от четвърта до шеста категория, незаконни по смисъла на чл. 225, ал. 2, или на части от тях. (2) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на констативен акт, съставен от служителите по чл. 223, ал. 2. Актът се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (3) Ако заповедта за премахване не се изпълни доброволно в определения в нея срок, тя се изпълнява принудително от общината по ред, определен с наредба на общинския съвет. (4) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се	<u>§ 105. Създава се нов чл. 225а:</u>	„Чл. 225а. (1) Кметът на общината или упълномощено от него длъжностно лице издава заповед за премахване на строежи от четвърта до шеста категория, незаконни по смисъла на чл. 225, ал. 2, или на части от тях. (2) Заповедта по ал. 1 се издава въз основа на констативен акт, съставен от служителите по чл. 223, ал. 2. Актът се връчва на заинтересуваните лица, които могат да подадат възражения в 7-дневен срок. Когато нарушителят е неизвестен, копия от констативния акт и от заповедта се поставят на строежа и на определените за това места в сградата на общината, района или кметството. (3) Ако заповедта за премахване не се изпълни доброволно в определения в нея срок, тя се изпълнява принудително от общината по ред, определен с наредба на общинския съвет. (4) Въз основа на влязла в сила заповед за премахване на строежа и протокол за извършените разходи по премахването се издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (5) Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на: 1. лицето, упражнило строителен надзор;

издава заповед за незабавно изпълнение по реда на чл. 418 от Гражданския процесуален кодекс. (5) Принудителното премахване е за сметка на извършителя и на: 1. лицето, упражнило строителен надзор; 2. строителя - в случай че строителството е продължило след издадена заповед за спиране на строежа от кмета на общината или заповед на лицето, упражняващо строителен надзор, вписана в заповедната книга на строежа; 3. строителя - в случаите по чл. 225, ал. 2, т. 2 - 4; 4. проектанта и лицето, оценило съответствието на инвестиционните проекти - при несъответствие на одобрения инвестиционен проект, по който се изпълнява строежът, с изискванията за безопасност по чл. 169, ал. 1, т. 1 - 4 и/или с предназначението на земята; 5. възложителя на строежа. (6) Отговорността на лицата по ал. 5 е солидарна.		2. строителя - в случай че строителството е продължило след издадена заповед за спиране на строежа от кмета на общината или заповед на лицето, упражняващо строителен надзор, вписана в заповедната книга на строежа; 3. строителя - в случаите по чл. 225, ал. 2, т. 2 - 4; 4. проектанта и лицето, оценило съответствието <u>техническите контроли, проверили проекта и изготвили доклади за оценка на съответствието по всички части, съгласно чл.139, ал.3 и 4 и чл.142, ал.10 и 12 и консултантската фирма, изготвила комплексния доклад за съответствие</u> на инвестиционните проекти, <u>съгласно чл.142, ал.5</u> - при несъответствие на одобрения инвестиционен проект, по който се изпълнява строежът, с изискванията за безопасност по чл. 169, ал. 1, т. 1, 2, 3 и 4 и/или с предназначението на земята.; 5. възложителя на строежа. (6) Отговорността на лицата по ал. 5 е солидарна."
--	--	---

Глава двадесет и втора. ТЕХНИЧЕСКА ПРАВОСПОСОБНОСТ Чл. 229. (1) Физически лица могат да извършват проучвателни, проектантски, контролни, строителни и надзорни дейности, ако притежават техническа правоспособност съобразно придобитата им специалност и образователно-квалификационна степен. (2) Юридически лица могат да извършват дейности по ал. 1, ако в състава им са включени физически лица със съответната техническа правоспособност. (3) (Нова - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Технически правоспособни са лицата, получили дипломи от акредитирано висше училище с квалификация "архитект", "строителен инженер", "инженер", "урбанист" или "ландшафтен архитект".	<u>§ 106. В чл. 229 се създава ал. 3:</u> <u>„(3) Технически правоспособни са лицата, получили дипломи от акредитирано висше училище с квалификация „архитект“, „строителен инженер“, „инженер“, „урбанист“ или „ландшафтен архитект“.”</u>	Чл. 229. (1) Физически лица могат да извършват проучвателни, проектантски, контролни, строителни и надзорни дейности, ако притежават техническа правоспособност съобразно придобитата им специалност и образователно-квалификационна степен. (2) Юридически лица могат да извършват дейности по ал. 1, ако в състава им са включени физически лица със съответната техническа правоспособност. (3) Технически правоспособни са лицата, получили дипломи от акредитирано висше училище с квалификация „архитект“, „строителен инженер“, „инженер“, „урбанист“ или „ландшафтен архитект.“
Чл. 230. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., доп. - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Устройствени планове и инвестиционни проекти по този закон се изработват от проектанти - физически лица, които притежават съответната техническа и проектантска правоспособност. Условиата и редът за	<u>§ 107. В чл. 230 се правят следните изменения и допълнения:</u> 1. В ал. 1, изречение първо се изменя така: „Концепции и схеми за пространствено развитие по Закона за регионалното развитие и устройствени планове и инвестиционни проекти по този закон се изработват от	Чл. 230. (1) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., доп., бр. 65 от 2003 г.) Устройствени схеми и планове и инвестиционни проекти се изработват само от проектанти – физически лица, които освен техническа правоспособност по чл. 229, ал. 1 имат и пълна проектантска правоспособност. Концепции и схеми за пространствено развитие по Закона за регионалното развитие и устройствени планове и

признаване на пълна проектантска правоспособност се определят със закон. (2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) Със закона по ал. 1 се определят допустимите дейности, които могат да извършват лицата, притежаващи ограничена правоспособност. (3) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2002 г., изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 79 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) Проектанти с пълна проектантска правоспособност, които работят като служители по трудово или служебно правоотношение в администрациите на териториалните органи на изпълнителната власт, могат да извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 само за административно-териториални единици, в които те не са органи или не участват в състава на органи с експертни, съгласувателни, одобрителни, разрешителни, контролни или други правомощия по този закон. (4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) Служителите в общинските администрации, които имат пълна или ограничена проектантска правоспособност, могат да изработват служебно проекти за устройствени планове за държавни или общински поземлени имоти на територията на общината, а за изграждането на обекти общинска	проектанти - физически лица, които притежават съответната техническа и проектантска правоспособност." В ал. 3 думите „изработват проекти на устройствени схеми и планове или да упражняват технически контрол" се заменят с „извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 <u>за обекти от IV, V и VI категория, без технически контрол по част „Конструктивна,” и се добавя второ изречение: „ Те са със замразено членство в КАБ и КИИП. Това се отнася и за служителите от държавната администрация.”</u>	инвестиционни проекти по този закон се изработват от проектанти - физически лица, които притежават съответната техническа и проектантска правоспособност. Условието и редът за признаване на пълна проектантска правоспособност се определят със закон. (2) (Изм. - ДВ, бр. 20 от 2003 г., бр. 65 от 2003 г.) Със закона по ал. 1 се определят допустимите дейности, които могат да извършват лицата, притежаващи ограничена правоспособност. (3) (Изм. - ДВ, бр. 43 от 2002 г., бр. 20 от 2003 г., бр. 79 от 2006 г.) Проектанти с пълна проектантска правоспособност, които работят като служители по трудово или служебно правоотношение в администрациите на териториалните органи на изпълнителната власт, могат да изработват проекти на устройствени схеми и планове или да упражняват технически контрол извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 <u>за обекти от IV, V и VI категория, без технически контрол по част „Конструктивна,”</u> само за административно-териториални единици, в които те не са органи или не участват в състава на органи с експертни, съгласувателни, одобрителни, разрешителни, контролни или други правомощия по този закон. <u>Те са със замразено членство КАБ и КИИП. Това се отнася и за служителите от държавната администрация.</u> (4) (Нова - ДВ, бр. 79 от 2006 г.) Служителите в общинските администрации, които имат пълна или
--	--	---

собственост - и инвестиционни проекти, в съответствие с придобитата проектантска правоспособност. (5) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., в сила от 01.07.2006 г., предишна ал. 4 - ДВ, бр. 79 от 2006 г., изм. - ДВ, бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Чужденци и граждани на държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на които е призната професионалната квалификация по реда на Закона за признаване на професионални квалификации, могат да извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 в обхвата на квалификацията си при условията на Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране.		ограничена проектантска правоспособност, могат да изработват служебно проекти за устройствени планове за държавни или общински поземлени имоти на територията на общината, а за изграждането на обекти общинска собственост - и инвестиционни проекти, в съответствие с придобитата проектантска правоспособност. (5) (Изм. - ДВ, бр. 37 от 2006 г., предишна ал. 4, бр. 79 от 2006 г., изм., бр. 15 от 2010 г., в сила от 23.02.2010 г.) Чужденци и граждани на държави - членки на Европейския съюз, или на други държави - страни по Споразумението за Европейското икономическо пространство, на които е призната професионалната квалификация по реда на Закона за признаване на професионални квалификации, могат да извършват дейностите по чл. 229, ал. 1 в обхвата на квалификацията си при условията на Закона за камарите на архитектите и инженерите в инвестиционното проектиране.
1. (изм. - ДВ, бр. 53 от 2012 г., в сила от 13.07.2012 г.) "Третиране на отпадъците" са дейностите по оползотворяване или обезвреждане, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане.	г) т. 35 се изменя така: 35. "Третиране на отпадъците" е събирането, съхраняването и обезвреждането на отпадъците и всички междинни операции, както и повторното им използване, рециклиране и възстановяване или производството на енергия и материали от отпадъци при спазване на Закона за ограничаване на вредното въздействие на отпадъците върху околната среда.	„35. „Третиране на отпадъците” са дейностите от оползотворяването или обезвреждането, включително подготовката преди оползотворяване или обезвреждане, съгласно Закона за управление на отпадъците.”;

2. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Основен ремонт" на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация.	<u>г.1) в т.42 се добавя второ изречение: „Без промяна на натоварването и без премахване и/или преместване на зидове или направа на отвори в тях, а ако някое от тези изисквания не е спазено имаме или случай по т.44 „реконструкция“, или по т.66 „основно обновяване“. Изготвянето на проекта по част „Конструктивна“ е задължително.“</u>	42. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Основен ремонт" на строеж е частично възстановяване и/или частична замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации на строежа, както и строително-монтажните работи, с които първоначално вложени, но износени материали, конструкции и конструктивни елементи се заменят с други видове или се извършват нови видове работи, с които се възстановява експлоатационната им годност, подобрява се или се удължава срокът на тяхната експлоатация. <u>Без промяна на натоварването и без премахване и/или преместване на зидове или направа на отвори в тях, а ако някое от тези изисквания не е спазено имаме или случай по т.44 „реконструкция“, или по т.66 „основно обновяване“. Изготвянето на проекта по част „Конструктивна“ е задължително.</u>
3. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Текущ ремонт" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите,	<u>г.2) в т.43 б) думите „когато засягат конструкцията на сградата“ се заличават.</u>	43. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Текущ ремонт" на строеж е подобряването и поддържането в изправност на сградите, постройките, съоръженията и инсталациите, както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата;

както и вътрешни преустройства, при които не се: а) засяга конструкцията на сградата; б) извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.		б) извършват дейности като премахване, преместване на съществуващи зидове и направа на отвори в тях, когато засягат конструкцията на сградата; в) променя предназначението на помещенията и натоварванията в тях.
4. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Реконструкция" на строеж е възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличават носимоспособността, устойчивостта и трайността на строежите.	<u>г.3) в т.44 след първото изречение се добавя текста: „При реконструкция и се добавят точки а) , б) и в):</u> <u>а)(нова) при премахване или преместване на зидове или направа на отвори в тях, те трябва да бъдат заменени най-малко равноякостно по отношение на цялата сграда с други конструктивни елементи за поемане на вертикалното и хоризонтални натоварвания по конструктивен проект;</u> <u>б)(нова) не се променя предназначението на</u>	44. (нова - ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Реконструкция" на строеж е възстановяване, замяна на конструктивни елементи, основни части, съоръжения или инсталации и изпълнението на нови такива, с които се увеличават носимоспособността, устойчивостта и трайността на строежите. <u>При реконструкция:</u> <u>а) (нова) при премахване или преместване на зидове или направа на отвори в тях, те трябва да бъдат заменени най-малко равноякостно по отношение на цялата сграда с други конструктивни елементи за поемане на вертикалното и хоризонтални натоварвания по конструктивен проект;</u>

	<u>помещенията и натоварването в тях;</u> <u>в) (нова) ако изискванията по точки „а“ и „б“ не са/не могат да бъдат спазени имаме случай „основно обновяване“ съгласно т.66;“</u>	<u>б) (нова) не се променя предназначението на помещенията и натоварването в тях;</u> <u>в) (нова) ако изискванията по точки „а“ и „б“ не са/не могат да бъдат спазени имаме случай „основно обновяване“ съгласно т.66;</u>
5. (предишна т. 47 - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) "Надземен етаж" е етажът, таванът, на който е разположен на повече от 1,50 м над котата на средното ниво на прилежащия терен (на прилежащия тротоар към улицата).	д) т. 50 се изменя така: 50. (Предишна т. 47 – ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Надземен етаж" е етажът, подът на който е разположен на и над котата на средното ниво на прилежащия тротоар (на прилежащия терен към улицата).	50. „Надземен етаж" е етажът, таванът, на който е разположен на повече от 1,50 м над котата на средното ниво на прилежащия терен (на прилежащия тротоар към улицата)."
6. (предишна т. 49 - ДВ, бр. 65 от 2003 г., изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) "Кота на средното ниво на прилежащия терен" е средноаритметичната стойност на най-ниската и най-високата проектна кота на прилежащия терен за съответната оградаща стена, оформен (моделиран) съобразно част "Геодезическа" (вертикална планировка) на инвестиционния проект.	е) т. 52 се изменя така: 52. (Предишна т. 49 – ДВ, бр. 65 от 2003 г.) "Средно ниво на прилежащия терен" е нивото на терена, измерено в средата на съответната оградаща стена на сградата.	52. „Кота на средното ниво на прилежащия терен" е средноаритметичната стойност на най-ниската и най-високата проектна кота на прилежащия терен за съответната оградаща стена, оформен (моделиран) съобразно част „Геодезическа" (вертикална планировка) на инвестиционния проект."

4. (нова - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г., изм. - ДВ, бр. 101 от 2015 г.) "Основно обновяване" на строеж е комплекс от строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на основните изисквания по чл. 169, ал. 1 и 3, които се извършват по време на експлоатацията и засягат конструктивните елементи на строежа, включително ограждащите конструкции и елементи на сгради, съоръжения и елементи на техническата инфраструктура - отоплителни, вентилационни, климатични, електрически, водоснабдителни, канализационни и други инсталации.	<u>е.1) т.66 се изменя така:</u>	„66. (нова - ДВ, бр. 76 от 2006 г., в сила от 01.01.2007 г.) "Основно обновяване" на строеж е комплекс от строителни и монтажни работи, свързани с изпълнението на съществените изисквания по чл. 169, ал. 1 - 3, които се извършват по време на експлоатацията и засягат <u>промяна на: предназначението на помещенията и натоварванията в тях</u>, конструктивните елементи на строежа, включително <u>премахване и преместване на вътрешни и външни зидове и направа на отвори в тях</u>, ограждащите конструкции и елементи на сгради, съоръжения и елементи на техническата инфраструктура - отоплителни, вентилационни, климатични, електрически, водоснабдителни, канализационни и други инсталации.”
24. (Изм. - ДВ, бр. 61 от 2007 г., в сила от 27.07.2007 г.) (1) За проекти, финансирани изцяло или частично от международни финансови институции и от фондове на Европейския съюз, при сключване на договорите между участниците в инвестиционния процес могат да се прилагат договорните условия на Международната федерация на инженерите консултанти (ФИДИК).	<u>4. В § 24, ал. 3 навсякъде думата „лицензиран” се заменя с „регистриран” и думите „оценяване на” се заменят с думите „изготвяне на комплексен доклад за”.</u>	§ 24. (Изм. и доп. - ДВ, бр. 65 от 2004 г., изм., бр. 61 от 2007 г.) (1) За проекти, финансирани изцяло или частично от международни финансови институции и от фондове на Европейския съюз, при сключване на договорите между участниците в инвестиционния процес могат да се прилагат договорните условия на Международната федерация на инженерите консултанти (ФИДИК). (2) В случаите по ал. 1 функциите, правата, задълженията и отговорностите на консултанта по този закон се осъществяват от инженера, определен по условията на финансиращата институция, и се уреждат

(2) В случаите по ал. 1 функциите, правата, задълженията и отговорностите на консултанта по този закон се осъществяват от инженера, определен по условията на финансиращата институция, и се уреждат подробно в специалните условия на договора, сключен между него и възложителя. (3) (Изм. - ДВ, бр. 82 от 2012 г., в сила от 26.11.2012 г.) За осъществяване на дейността по оценяване на съответствието на инвестиционните проекти и за упражняване на строителен надзор инженерът по договора трябва да бъде регистриран при условията и по реда на чл. 167 или да възложи изпълнението на тези дейности на подизпълнител, регистриран по този закон. (4) Въвеждането в експлоатация на строежите по ал. 1 се извършва при условията и по реда на този закон.		подробно в специалните условия на договора, сключен между него и възложителя. (3) За осъществяване на дейността по оценяване на <u>изготвяне на комплексен доклад за</u> съответствието на инвестиционните проекти и за упражняване на строителен надзор инженерът по договора трябва да бъде лицензиран регистриран при условията и по реда на чл. 167 или да възложи изпълнението на тези дейности на подизпълнител, лицензиран регистриран по този закон. (4) Въвеждането в експлоатация на строежите по ал. 1 се извършва при условията и по реда на този закон.
Релевантни актове от Европейското законодателство ДИРЕКТИВА 85/384/ЕИО НА СЪВЕТА от 10 юни 1985 година за взаимното признаване на дипломи, свидетелства и други	<u>§ 142.</u> Законът влиза в сила в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“.	<u>§ 142.</u> Законът влиза в сила в 30-дневен срок от обнародването му в „Държавен вестник“.

документи, удостоверяващи официална квалификация в областта на архитектурата и за мерките за улесняване ефективното упражняване на правото на установяване и свободното предоставяне на услуги (отм.) РЕГЛАМЕНТ (ЕС) № 305/2011 НА ЕВРОПЕЙСКИЯ ПАРЛАМЕНТ И НА СЪВЕТА от 9 март 2011 година за определяне на хармонизирани условия за предлагането на пазара на строителни продукти и за отмяна на Директива 89/106/ЕИО на Съвета (Консолидирана версия)		
Ende-1.	<u>Ende-1</u>	Ende-1.